

Петнаест година од агресије НАТО-а на Србију (СРЈ)

ЈУНАШТВО НЕПОКОРНИХ

Деветнаест економски и војно најмоћнијих држава света 23. марта 1999. године, без мандата Уједињених нација, кршећи сва правила ратовања, напало је малу државу, с циљем да јој одузму слободу и отму Косово и Метохију, корен и колевку српског народа

Како време пролази тако сазревају многа сазнања која, као историјске чињенице, захтевају потребну временску дистанцу. После окончане агресије на Србију (СРЈ) ни свет није исти као што је некада, у време Хладног рата, био.

НАТО је од одбрамбеног политичко-војног савеза прерастао у агресивни војни инструмент у рукама једине преостале суперсиле, чијим оружјем се по свету шири „демократија“, у интересу само једне државе. Светска влада, оличена у Савету безбедности УН, више се не пита за стање рата или мира, то јест оглашава се таквим поведима само када се стекну услови за консензус. Никада у историји човечанства, као данас, нису толико снажно царевали сила и моћ у међународним односима.

Агресија НАТО-а уследила је после вешто режираних преговора о наводном решењу кризе на Косову, одржаним у Рамбујеу и Паризу, фебруара и марта 1999. године. Напади на Југославију почели су на основу наређења тадашњег генералног секретара НАТО-а Хавијера Солане, а југословенска влада исте ноћи прогласила је ратно стање.

Први пут од оснивања НАТО-а долази до његовог ангажовања изван зоне одговорности. На 50-годишњицу од оснивања, НАТО је тестирао нови стратешки концепт, чиме је погажена Повеља УН.

Основна замисао за реализацију циљева агресије, била је да се масовним ударима авијације и крстарећим ракетама, за два до три дана, онеспособи и разбије Војска Југославије и створе предуслови за следећи корак – остварење политичког циља. Са почетком удара НАТО-а из ваздушног простора, планирана је масовна оружана побуна Албанаца у окриљу терористичке ОВК. Терористичка ОВК је у остварењу циља добила „улогу“ копнених снага НАТО-а. Ако добро одигра улогу обећана јој је независна држава Косово, по принципу услуга за услугу.

Копнене снаге НАТО-а, распоређене на простору територије Македоније и Албаније, по планираној капитулацији Војске и државе СРЈ, имале су задатак да запоседну Косово и Метохију, и да се пред светом објави да је циљ агресије остварен.

Агресија је отпочела у вечерњим часовима 24. марта 1999. године, једновременим дејствима крстарећим ракетама и авијацијом. Под удар су, од почетка агресије, стављени објекти на целој територији СРЈ. Био је то прљави рат који је НАТО повео против мале земље, гађајући бездушно углавном цивилне циљеве, посебно оне који су забрањени међународним конвенцијама, употребљавајући забрањено оружје, међу којима и пројектиле са осиромашеним уранијумом. Однос снага био је изразито неравноправан и личио је на борбу Давида и Голијата. У војном смислу Алијанса је, према прорачунима аналитичара, била надмоћнија од СРЈ око 700 пута.

Током 78 дана одбране никада држава није била боље организована, никада тако није добро функционисала.

Војска Југославије у оквиру услова којима је располагала учинила је све да, заједно са својим народом, брани и одбрани земљу. Пре почетка агресије изведена је једна од најопсежнијих операција – расељавање ратних материјалних резерви. Био је то подухват који ће се наћи на почасном месту националне историје.

У стратегији одбране златним словима биће исписана четири „М“ захваљујући којима је одбрана била тако чврста и постојана. Реч је о правовремено спроведеној *мобилизацији*, изузетном *моралу* народа и Војске, свестрано спроведеној *маскирности* и сталном *маневру* снага и средстава на ратишту.

Коалиционе снаге НАТО-а и терористичке банде убиле су више од хиљаду и раниле око пет хиљада припадника Војске и полиције, усмртиле две хиљаде цивила, међу којима 88 деце, а десетак хиљада раниле и повредиле. Као нестали води се око 2.000 становника Косова и Метохије који не нападају албанској етничкој заједници. Нестали су углавном после доласка снага Кфора. Многи од њих, како је обелодањено свету, завршили су у Албанији, где су им, наживо, у тешким условима, након жестоких тортура, вађени поједини органи, зарад забрањене монструозне трговине на црно.

Близу 10 милиона становника Србије и Црне Горе живело је 78 дана у свакодневном страху од бомби и „паментних“ пројектила које су сејали авиони НАТО-а са безбедне висине веће од 10.000 метара. Огроман број цивила, ни кривих ни дужних, претрпео је стрес, шок, депресију, са трајним душевним поремећајем и последицама. Није мали број ни оних са пострауматским синдромом.

У укупном америчком учинку за време агресије, по монструозности се издвајају активности у којима су њихови припадници били једини извршиоци. У 57 напада на територију Србије избацили су 156 контејнера са 37.440 касетних бомби, углавном на цивилне објекте. Само су амерички пилоти имали „привилегију“ да територију Србије заспу са 31.000 пројектила са осиромашеним уранијумом, знајући добро са каквим злом контаминирају читав регион.

Можда суштину ексклузивитета америчког дејства са појединим средствима по цивилним метама треба тражити у изјави главнокомандујућег ваздухопловног операцијом над Југославијом, америчког генерала Мајкла Шорта, који је тврдио: „Не може се добити рат ако не унишимо могућност нормалног живота за већину становништва. Морамо им одузети воду, струју, храну па чак и здрав ваздух“.

Тачно се зна по којим цивилним објектима и колико пута је дејствовало ваздухопловство САД, а то је близу 80 одсто од свих укупних дејстава и сразмерно томе је њихо-

во учешће у наношењу цивилних губитака и материјалне штете. То им никада не треба заборавити.

Снаге НАТО-а причиниле су материјалну штету од око 120 милијарди долара. Посебно забрињава употреба графитних бомби с циљем онеспособљавања електроенергетског система и разарања петрохемијских комплекса, да би се загадили ваздух и вода и онеспособило земљиште за производњу здраве хране. Речју, цивилно становништво је, у целини, било највећа мета током агресије.

Оружје НАТО-а, између осталог, уништило је: 38 мостова, 28 радио и ТВ репетитора, 11 енергетских постројења, а онеспособено је 470 км путева и 595 км пруга. Уништено је и оштећено око 25.000 стамбених објеката. Са Космета је протерано, после завршетка агресије око 250.000 Срба. С обзиром на то како је агресија почела и на чињеницу да нису поштоване одредбе међународног хуманитарног и ратног права, НАТО је агресијом на Србију (СРЈ) извршио злочин против мира и злочин против цивилног становништва.

Војска Југославије, мада је наоружањем заостајала за две, па чак и три технолошке генерације успела је НАТО-у да нанесе ненадокнадиве губитке. Над Буђановцима у Срему срушен је авион Ф-117 А, америчко чудо од технике и технологије. Тиме је негирани и амерички сан о светској ваздухопловној супермоћи. После неколико година на клоцама, ти авиони у које су уложене силне милијарде долара, заувек су избачени са листа наоружања САД и НАТО-а.

Да су наши авиони имали радаре са два-три пута већим дометом и ракетним наоружањем за дејство са веће дистанце, губици ваздухопловних снага НАТО-а били би неупоредиво већи. Бројни стручњаци наводе и то да смо поседовали моћнијим ракетним системима ПВО, НАТО се не би ни усудио да крене у авантуру звану агресија. Наше снаге КоВ спречиле су копнену инвазију. Покушаји албанских терористичких формација, у којима је био значајан број страних инструктора и авантуриста названих терминоим пси рата, да из Албаније продру на простор Космета, нису уродили плодом. Њихова операција „Црна стрела“ заустављена је снажном и одлучном одбраном ВЈ. Војска Југославије је заслужна и због тога што су десетине хиљада тона најразорнијег експлозива у пројектилима НАТО-а завршили на буњишту јер је вештим ратовањем, применом техничких новотарија, наводила их у празно.

Припадници ВЈ часно, безкомпромисно, значајки храбро и одлучно, бранили су своју земљу, исказујући патриотизам, оданост своме народу, истини и правди. Огромна величина тих освесочених јунака које није покорила ни највећа сила света, нажалост, данас се боре за остваривање елементарних људских права, које им ускраћују државни чиновници.

Звонимир Пешић

Председник Републике Србије
Томислав Николић

Бригадни генерал
проф. др Маријан Новаковић

Поводом обележавања јубилеја 170 година Војномедицинске академије, 3. марта је у Дому Гарде на Топчидеру одржана свечана академија којој су присуствовали председник Републике Србије Томислав Николић, министар одбране у техничкој влади Небојша Родић, представници Владе, патријарх српски Иринеј, начелник Генералштаба Војске Србије генерал Љубиша Диковић, председник УВПС Љубомир Драгањац, представници Министарства одбране и Војске Србије, представници верских заједница, инострани војни представници, пријатељи и сарадници ВМА.

Честитајући јубилеј, председник Николић подсетио је на богатство, традицију те војномедицинске установе, истичући да грађани Србије традиционално највише поверења имају у стубове српске државности, међу које, као симбол институција, сврставају Министарство одбране и Војску Србије.

- На успостављање тог поверења битно је утицао војни здравствени систем, чији је витални део и покретачка снага ВМА. Она је институција од националног значаја и већ деценијама једна од највећих и најугледнијих војних болница у југоисточној Европи – поручио је председник Николић.

Према његовим речима, испит, на којем наши лекари заслужују дивљење и поштовање својих колега широм света и стичу углед, полаже се и у оквиру богате међународне сарадње и ангажовања наших санитетских тимова у мултинационалним операцијама УН и ЕУ.

Свечана академија поводом 170 година Војномедицинске академије

ПОНОС СРБИЈЕ

ВМА је институција од националног значаја и већ деценијама једна од највећих и најугледнијих војних болница у југоисточној Европи – поручио је председник Србије Томислав Николић

Увек у служби ефикасног лечења: уз непрестану бригу о пацијентима негује се научно-истраживачки рад и школују лекари

Ширење хумане делатности

- Тако се врши промоција стечених знања и вештина наших војних лекара и медицинског особља, тако се достојно представља наша земља у свету – нагласио је председник Николић, оцењујући да је војно медицинско особље понос Србије зато што и данас поставља и брани највише стандарде у лечењу, превентивној медицини, образовању и као и у научно-истраживачком раду.

Председник је, такође, изразио уверење да ће запослени на ВМА и у наредном периоду оправдати свој углед у земљи и свету, настављајући да остварују врхунске резултате у том високоетичком позиву, као и

технолошку модернизацију и образовање младих лекара и медицинског особља.

- Очекујем да ВМА одржи и унапреди углед елитне медицинске установе, да у региону и свету остане препознатљива по свом квалитету, да остане понос система одбране, здравства и државе у целини – закључио је председник Николић.

Према речима начелника Војномедицинске академије бригадног генерала проф. др Маријана Новаковића, та кућа прешла је дуг развојни пут, од 1844. године, када је указом кнеза Александра Карађорђевића формирана, до данас, када обележава 170 година постојања.

- Наша установа мењала је током дугих и бурних деценија називе и места на којима се налазила, увек пратећи судбину сво-

У славу ВМА приређен је и богат културно-уметнички програм

га народа, и расла и ширила своју хуману делатност у корак са српском државом, чији је један од симбола била и остала све до данашњег доба – нагласио је генерал Новаковић, додајући да јубилеј пада у час када наша држава обележава сто година од почетка Великог рата, у којем је српско војно здравство дало велики допринос победи Савезничке војске. Вечерашњи програм је и подсећање да је ВМА у свим фазама свога рада дубоко срасла са српском народном традицијом и државношћу, рекао је Новаковић.

Увек уз свој народ

Он је истакао да је ВМА основана са племенитим циљем да буде уз свој народ, и када се ратовало и страдало, и када се уздизало и развијало, а кад год је било тешко и најтеже, њени лекари и сестре били су на својим радним местима, на првим линијама фронта и првим линијама збрињавања и без права на грешку.

- Као институција од националног значаја, интегрални део Министарства одбране и републичког здравственог система, а такође и система просвете и науке, ВМА и данас има циљ који је, у исти мах, и основ нашег рада. Реч је о сталном, колико нужном толико и неопходном унапређењу здравствених услуга. Уз непрестану бригу о пацијентима, због којих постојимо, ми шкољујемо и будуће генерације лекара. Примењујући светске здравствене стандарде, ВМА се интензивно бави и научно-истраживачким радом и, увек у служби што ефикаснијег лечења, сарађује са државама и међународним организацијама широм света – нагласио је начелник ВМА, указујући да сталну модернизацију практичних и научних потенцијала запослени на ВМА виде као сопствену етичку, професионалну и националну обавезу, уз императивну тежњу да заједно са свим струковним институцијама унапређују здравство у Србији.

Осим јубилеја ВМА, програм свечаности био је посвећен и обележавању стогодишњице од почетка Првог светског рата, па су гости били и прилици да уживају у извођењу композиција реномираних музичких уметника уз пратњу Уметничког ансамбла „Станислав Бинички“, као и драмским монолозима глумца..

Како су војни осигураници у источној Србији решили питање лекова

ПРЕСУДНИ УТИЦАЈ ЗАШТИТНИКА ГРАЂАНА

Војни пензионери и други корисници услуга у војноздравственим установама, из седам градова, до скоро су, на неки начин, имали статус грађана другог реда. Куцали су на разна врата да проблем реше, али тек када су се обратили Заштитнику грађана Републике Србије, постигнут је циљ.

Популацији војних пензионера случај је добро познат: Заштитнику грађана Републике Србије притужбом се (25.6.2012) обратио Општински одбор Удружење војних пензионера из Зајечара, указујући на потешкоће са којима се сусрећу војни осигураници из Бољевца, Сокобање, Мајданпека, Доњег Милановца, Кладова и Неготина, приликом преузимања лекова на основу рецепата из војноздравствених установа. Заправо, војним осигураницима из тих градова није било омогућено да у апотекама у местима становања добијају лекове на основу рецепата из војноздравствених установа, већ су упућени да то право остваре само у једној апотеци и то у Зајечару. У таквој ситуацији, због удаљености градова, лоших саобраћајних веза и болести, ти војни осигураници су били изложени напорима, додатним путним трошковима и другим проблемима током путовања.

Покушавали су војни осигураници на разне начине да остваре право на једнакост коју уживају остали грађани у Србији, али се све најчешће завршавало на испразним речима обећања. А онда, схвативши да је права адреса Удружење војних пензионера Србије, покренули су то питање преко месних и општинских организација УВГ у градовима Тимочке Крајине. Тамошња руководства, разуме се, нису седела скрштених руку, већ су пут за решење проблема отпочели преписком са Заштитником грађана Републике Србије и Главним одбором УВПС.

Контрола законитости

Оцењујући да се наводи из притужбе односе на примену републичких закона, других прописа и општих аката, односно повреду принципа добре вере, Заштитник грађана је покренуо поступак контроле законитости и правилности рада Фонда за социјално осигурање војних осигураника и затражио изјашњење на наводе из тужбе.

Поступајући по захтеву, Фонд за социјално осигурање војних изасланика обавестио је Заштитника грађана (30.7.2012. године) да, с обзиром на тренутно стање кадра, Фонд за социјално осигурање војних осигураника није у могућности да распише јавне набавке за пружање услуга од других добављача. Фонд је навео да ће, после нове систематизације и попуњавања радних места, приступити расписивању тендера, чиме ће се створити повољнији услови за пружање услуга свим корисницима војноздравственог осигурања, па и корисницима из наведених места.

Што се наводи да су војни осигураници изложени додатним трошковима због путовања у други град приликом преузимања

Виша саветница у стручној служби заштитника грађана Биљана Павловић

лекова тиче, Фонд је навео да се војним осигураницима исплаћују припадајући путни трошкови настали у вези са здравственим осигурањем.

Скупља дара него мера, каже наша народна изрека. Из изложеног је јасно да су путни трошкови држави често предста-

вљали већи издатак од вредности самих лекова. У економској кризи која у Србији годинама влада, просто је невероватно да неко неодговорно троши додатне паре пореских обвезника (државе) на беспотребна путовања и да то надлежни органи не санкционишу. Такође је недопустиво да болесни људи, или чланови њихових породица, путују до других градова, како би прибавили преписани лек. Није реч само о обичној дангуби, већ треба имати на уму и напоре којима су, без преке потребе, изложени.

Утврђен пропуст у раду

Кап која је прелила чашу јучи било је писмо војног осигураника из Доњег Милановца који је по лекове одлазио у 150 километара удаљени Зајечар.

Фонд за социјално осигурање војних осигураника као да је заборавио на војне осигуранике из седам градова, јер како другачије објаснити чињеницу да, паралелно није предузео неопходне активности за закључивање уговора са цивилним здравственим установама у тим градовима, већ пропустио у раду правда нерешеним кадровским питањем.

Дужност органа и службених лица је да се баве суштином проблема, а не да се, уместо тога, исцрпљују у оправдањима, унутрашњим процедурама (не)организацијом посла и другим унутрашњим питањима нове систематизације радних места. Када неко занемари основну дужност, на рачун споредних унутрашњих ствари, карактеристично је обележје лоше државне управе. Приоритет у поступању по захтевима грађана је предузимање свега што је могуће да право грађана и у неповољним околностима буде што пре остварено.

Заштитник грађана је у овом предмету закључио да: „Терет неорганизованости или

Обраћање УВПС председнику Владе Републике Србије и министарствима финансија, рада и социјалне политике

НЕОДЛОЖНО УСКЛАДИТИ ПЕНЗИЈЕ

пропуста на страни органа извршне власти (администрације) не треба да носе грађани. Дужност је сваког органа и службеног лица у њему да се ангажује на остваривању загарантованих права грађана, чак и када постоје отежавајуће околности, како би омогућило грађанима да на што лакши начин остваре права без излагања додатним непотребним трошковима.

Тако је Заштитник грађана утврдио пропуст у правилности и законитости рада Фонда за социјално осигурање војних осигураника на штету остваривања војних осигураника из Бољевца, Сокобање, Мајданпека, Доњег Милановца, Кладова и Неготина и, у складу са законским овлашћењима, упутио препоруку за отклањање уочених недостатака у раду и унапређења активности.

У финалу потписани уговори

Уследиле су активности Фонда за социјално осигурање војних осигураника. Крајем прошле године (15. новембра) објављен је јавни позив апотекама и апотекарским установама са нацртом уговора о пружању услуга издавања лекова и медицинских потрошних средстава на рецепт, војним осигураницима и члановима њихових породица. Надлежна служба Фонда СОВО је и путем телефона анимирала апотеке у том крају.

Епилог је повољан по војне осигуранике. Апотеке у којима се, за сада, могу реализовати рецепти војних осигураника су: „Лили“ у Бору, „Мента“ у Зајечару, „Живковић“ у Неготину, „Апотека Ведем“ у Кладову и „Апотека Адонис“ у Соко Бањи.

Фонд СОВО очекује, како сазнајемо, да ће до 31. марта 2014. године до када важи позив за потписивање уговора, и неке друге апотеке приступити групацији која ће у наредном периоду снабдевати војне осигуранике чије је пребивалиште у источној Србији.

Драго нам је да смо помогли корисницима услуга у војноздравственим установама да остваре своја законом утврђена права. Стручне службе Заштитника грађана на располагању су људима чија су права закинута, рекла нам је Биљана Павловић, виша саветница у Стручној служби Заштитника грађана.

Вакуум у снабдевању лековима, а тиме и нарушавање основних права грађана корисницима војноздравствених услуга, настао је прекомпоновањем надлежности Фонда за социјално осигурање војних осигураника. Онај ранији, који је функционисао до 31.12. 2011. године, није био надлежан за закључивање уговора са цивилним апотекарским установама, већ је то чинила Управа за снабдевање Министарства одбране.

После уредбе о статусном организовању Фонда покренуте су активности за организацијско и стручно оспособљавање запослених, зарад обезбеђења услова за стручно, свеобухватно и квалитетно извршавање послова из придодатих надлежности.

Како смо сазнали од надлежних, Фонд СОВО ће у наредном периоду учинити све да реализује започете активности, на начин који ће задовољити све војне осигуранике, без обзира где имају место становања и обезбедити им квалитетну и свеобухватну здравствену заштиту.

3. ПЕШИЋ

Председнику Владе Републике Србије господину Ивици Дачићу, Министарству финансија и Министарству рада, запошљавања и социјалне политике председник Удружења Љубомир Драгањац упутио је писмо у вези са усклађивањем војних пензија за 11,06 одсто које доносимо у целости:

„Корисници војних пензија којима нису ванредно усклађене – повећане пензије за 11,06% од 01.01.2008. године покренули су против Републичког фонда ПИО више хиљада парница за накнаду штете због закинутог дела пензије и управних спорова ради трајног признавања права на предметно усклађивање пензије. Део парничних судова је правноснажно одбио те тужбене захтеве, а Управни суд је одбио тужбе у управном спору, па су оштећени војни пензионери против тих пресуда поднели уставне жалбе.

Све до сада решене уставне жалбе Уставни суд је усвојио и ожалбене пресуде, како парничних судова тако и Управног суда, поништио. Одлукама којима је усвојио предметне уставне жалбе, Уставни суд је утврдио да је војним пензионерима подносиоцима уставне жалбе повређено право на правично суђење и право на једнаку заштиту права, а у образложењу тих одлука заузео децидно правно становиште да и војни пензионери имају право на ванредно усклађивање – повећање пензија за 11,06% од 01.01.2008. године и да је то морало бити учињено по службеној дужности, једнако као и за цивилне пензионере. Као доказ напред наведеног, прилажемо Одлуке Уставног суда Уж-5287/2011, Уж-2666/2012 и Уж-8405/2013.

Према децидним одредбама члана 271. Устава Републике Србије и члана 104. Закона о уставном суду, државни и други органи којима су поверена јавна

овлашћења дужни су да поштују и извршавају одлуке Уставног суда, па су то дужни чинити и Фонд ПИО и надлежни судови, као и Влада Републике Србије.

Из напред изнетих разлога, у име преко 40.000 хиљада оштећених војних пензионера, захтевамо:

1) Да Републички фонд за ПИО неодложно ванредно усклади - повећа пензије корисницима војних пензија за 11,06% од 1. 1. 2008. године, на тако усклађене износе пензија аплицира сва досадашња усклађивања и тако утврђени износ пензије усклађује и исплаћује у будуће, и

2) Исплати износ закинутог дела пензије од 01.01.2008. године до почетка исплате припадајуће пензије по закону.

Ако би се и могло прихватити да је досадашње незаконито поступање Фонда за ПИО, дела судова и Владе последица погрешног, да не кажемо нестручног, тумачења релевантних прописа, сада, након наведених одлука Уставног суда, такво поступање у будуће било би свесно кршење прописа којима су уређена права из пензијског осигурања војних осигураника, што је кривично кажњиво по члану 163. Кривичног закона.

Напред наведени захтев поднели смо Републичком фонду ПИО 24. децембра 2013. године, али Фонд по њему није поступио, нити смо, и поред ургирања, добили било какав одговор. Стога, тражимо да Влада Републике Србије, сходно својој обавези из члана 104. Закона о Управном суду, обезбеди поштовање одлука Уставног суда, односно предметно усклађивање – повећање војних пензија на напред наведени начин.

Посебно истичемо да је због досадашњег ускрађивања предметног права војним пензионерима главни дуг скоро удвостручен (камата, судски трошкови), а негативне тензије међу оштећеним војним пензионерима све веће”.

Одговор Управе за здравство Министарства одбране

БИЋЕ РАЗМОТРЕНИ ПРЕДЛОЗИ И ПРИМЕДБЕ

После примљеног акта бр. 23-1 од 3. фебруара 2013. године Управа за војно здравство Министарства одбране одговорила је нашем удружењу, наводећи да ће радни тим формиран за припрему предметног нацрта размотрити све примедбе и предлоге које им је УВПС доставило. Нацрт закона упућен је министарствима Владе РС на разматрање, након чега ће се примедбе и предлози заједно размотрити и израдити предлог закона који ће бити упућен Скупштини на усвајање.

С обзиром на чињеницу да је Управа за војно здравство МО Србије стручни носилац примедби и предлога на Нацрт закона о здравственој заштити и здравственом осигурању војних осигураника и да ће примедбе упутити и друга министарства, очекујемо да се уваже ста нови УВПС.

Писмо УВПС директору РТС и главном и одговорном уреднику Информативног програма

ДА ЛИ ЈЕ У ПИТАЊУ КАМПАЊА

Председник УВПС Љубомир Драгањац упутио је писмо директору РТС господину Николи Миркову и главном и одговорном уреднику Информативног програма господину Ненаду Љ. Стефановићу у којем захтева да јавни сервис објективно извештава о војним пензионерима. Писмо доносимо у целости:

„Последњих месец дана, у информативним емисијама РТС емитовано је више прилога у којима се потенцира да су у Србији највеће војне пензије. Та својеврсна кампања (да ли случајно?), поклапа се са доношењем одлуке Уставног суда Србије у маратонском судском поступку, која спречава дискриминацију војних пензионера у режији неких државних органа (чиновника) и Управног суда Србије.

Очекивали смо да ће се јавни сервис позабавити управо епилогом неправде дуге шест година, која је упорно наношена делу грађана Србије (око 45.000 оштећених војних пензионера), уз навођење свих проблема и препрека на путу за утврђивање истине и правде, кад оно – нама се дели пацка да су војне пензије највеће у држави. Ни речи јавног сервиса да је Уставни суд у поновљеном поступку (вероватно редак случај у домаћој судској пракси) побио све наводе Управног суда, дајући за право војним пензионерима.

Немамо намеру да се мешамо у уређивачку политику Радио-телевизије Србије, нити да захтевамо да глорификујете ставове Удружења војних пензионера Србије, репрезентативне организације која окупља више од 70 одсто корисника војне пензије, али с правом захтевамо да грађане Србије објективно информисете о чињеницама, уважавајући све стране у спору.

Истине ради, у Статистичком месечном билтену Републичког фонда ПИО у неколико табела – прегледа основних података у категорији осигураника запослених, посебно су издвојена професионална војна лица. Само по себи то није проблематично, али издвајањем војних пензионера из осталих категорија пензионера у јавности се ствара искривљена слика да су војне пензије највеће. Истина је ипак другачија: војне пензије нису највеће.

У истом извору података (Статистички месечни билтен Републичког фонда ПИО) испуштене су категорије запослених који су пензионисани по посебним савезним и

републичким прописима (учесници НОР-а пре 9. 9.1943. године, носиоци Споменнице 1941, Савезно МИП, Савезно МУП, административне пензије, борци на одговорним дужностима, Републичко МУП-а, изузетне пензије, националне пензије, академици, рудари и други), као и 125.522 (таких је код професионалних лица 19.429 или 6,4 пута мање) корисника који имају већи износ пензије од 45.562 динара, колико износи просечна пензија за професионална војна лица.

Изношењем података којима се у први план стављају војни пензионери, стварају се услови за манипулације и формирање негативног расположења према војнопензионерској популацији. Стога смо Републичком Фонду ПИО упутили захтева да убудуће или изнесе податке о свим категоријама пензионера, или да не издваја ни војне пензионере.

Пензије војних лица нису проистекле из привилегија, него су пре свега одраз стручне спреме (60,12% корисника војне пензије има високу, 7,39% вишу и 32,49% средњу стручну спрему), радног стажа и специфичности војне службе професионалних лица. Те пензије (војне) се не могу поредити са пензијама осталих пензионера из категорије запослених лица, јер је напосто реч о неупоредивим категоријама. Наиме, у Србији је 6,52% тзв цивилних пензионера има високу школску спрему, а међу војним је таквих готово десет пута више, то јест 60,12 одсто. Разумљиво је, стога, да се не могу упоређивати просечне пензије војних лица са осталим пензионерима.

Обраћамо вам се након бројних негативних реакција војних пензионера, који на скуповима и у писаном облику негодују што РТС јавности износи полуистине, без консултовања релевантних извора. Велики је број оних који захтевају да позовемо чланове Удружења да масовно бојкотују РТС, тако што ће обуставити редовно плаћање месечне претплате, а пензионисана војна лица су сада најревносније платише претплате на јавни сервис.

У нади да ћете уважити наше примедбе изражавамо спремност за сарадњу, како би домаћа јавност била целовито, истинито и објективно обавештавама о пензијама војних лица и свему осталом о тој популацији од значаја за информисање чланова“.

Ротписан уговор између фонда СОВО и Апотеке „Београд“.

ЛАКШЕ ДО ЛЕКА

УДому Војске Србије, у присуству државног секретара у Министарству одбране Зорана Ђорђевића и чланова Колегијума министра одбране, 1. марта потписан је уговор између Фонда за социјално осигурање војних осигураника и апотекарске установе Апотека „Београд“. Уговор којим је настављена богата сарадња Министарства одбране и београдске апотекарске установе потписали су директор Фонда за СОВО Влада Антонијевић и в. д. директора Апотеке „Београд“ Јасминка Бјелетић.

Потписивање уговора са Апотеком „Београд“ је резултат вишемесечног континуираног рада Министарства одбране и Фонда СОВО на ширењу мреже апотека у којима се могу реализовати оверени рецепти војних осигураника, рекао је директор Фонда СОВО Влада Антонијевић. Војним осигураницима се тиме пружа могућност да лек, или друго медицинско потрошно средство, које не могу добити у војним апотекама, уз оверени рецепт, добију у некој од многобројних апотека Апотеке „Београд“. Цео процес започели смо 15. новембра 2013. године, када смо на сајту СОВО објавили јавни позив за склапање уговора о сарадњи свим заинтересованим апотекама. До сада је потписано 40 уговора, а позив је отворен и траје до 31. марта. Обнављањем старих и склапањем нових уговора с апотекама и апотекарским установама на територији републике Србије омогућили смо побољшање квалитета здравствено-фармацеутских услуга и унапређење нивоа здравствене заштите за више од 130 хиљада војних осигураника. За нас је потписивање уговора са Апотеком „Београд“ посебно значајно јер та апотекарска установа изузетно добро покрива све градске и приградске општине Града Београда, па с правом очекујемо значајно побољшање здравствене и фармацеутске заштите војних осигураника на том подручју, рекао је Влада Антонијевић.

В. д. директора Апотеке „Београд“ Јасминка Бјелетић је истакла да се Уговором о издавању лекова војним осигураницима на оверене рецепте омогућава потпуна доступност свих лекова осигураницима СОВО у 124 апотеке на ужем и ширем подручју Београда.

Потписивањем овог уговора обновили смо богату сарадњу с Министарством одбране у пружању фармацеутске заштите војним осигураницима. Са око 480 дипломираних фармацеута и специјалиста фармацеутских специјалности, запослених у 124 апотеке, Апотека „Београд“ чини много на побољшању примарне здравствене заштите својих корисника, којима пружа сву фармацеутску заштиту. Међу њима је велики број војних осигураника, односно чланова Фонда СОВО с којим имамо вишегодишњу добру сарадњу, рекла је између осталог Јасминка Бјелетић.

Истичући задовољство због дугогодишње квалитетне сарадње Министарства одбране и апотекарске установе Апотека „Београд“ на подизању нивоа фармацеутских услуга војним осигураницима, председник Управног одбора Фонда СОВО генерал у пензији Вељко Тодоровић је рекао да Београду гравитира велики број војних осигураника, што од војног здравства и Фонда СОВО изискује и посебне напоре у њиховом здравственом и фармацеутском збрињавању.

У име УВПС, потписивању уговора присуствовао је мр сц др Часлав Антић, који се и обратио присутнима наводећи да је у Београду 20.000 војних осигураника из редова војних пензионера.

Реаговање Удружења на текст објављен у листу „Политика“

ИЗНЕТИ ПУНУ ИСТИНУ О ПЕНЗИЈАМА

Председник УВПС Љубомир Драгањац обратио се главном и одговорном уреднику листа „Политика“ Љиљани Смајловић поводом текста објављеног у том листу. Садржај тог акта доносимо у целисти:

„Поводом текста објављеног у вашем листу 7. фебруара под насловом „Најнижа пензија десет пута мања од највише“ укључујемо да је, или грубим пропуштањем, или из неких других разлога, изостављен део података који реалније дочаравају гаму пензија у Србији. Тексту објављеном у „Политици“ као темељ послужила је табела Републичког фонда за ПИО, али она није пренета у целини, чиме је створена нереална слика о категоријама пензија.

У тој табели приказани су износи пензија по групама корисника од 13.221,89 до 24.153 за 752.881 пензионера и за групе пензионера чије су месечне принадежности од 90.212 до 121.065,50 за 1919 пензионера. Изнети су и подаци о просечној пензији војних пензионера, уз коментар да је она готово за 20.000 динара већа већа од просечне пензије запослених, што је све тачно. У овом тексту спорна су два питања. Прво: зашто је новинар избацио из табеле групе пензионера са износом месечних принадежности од 24.153, 01 до 90.211,99 динара

за 679.393 пензионера. И друго: неадекватно упоређивање износа просечне војне пензије са свим запосленима.

У изостављеним групама лако је уочити да има 125.522 пензионера који примају већу личну пензију од 45.562 динара, колико износи просечна војна пензија, а само 19.429 војних пензионера прима већу личну пензију од просечне, што је 6,4 пута мање од цивилних пензионера. Сматрамо да би било савим исправно да се војне пензије упоређују са овом групацијом, јер је та група која по стручној спреми, радном стажу другим карактеристикама најприближнија популацији војних пензионера.

Све пензије, најниже и највише, одређене су у складу са законом и другим прописима и то је стечено право које се не може ником одузети. Проблеме малих пензија треба решавати кроз социјалну и друге врсте заштите а не атаковањем на одређене групације.

Напомињемо да пензије војних лица нису проистекле из привилегија, него су пре свега одраз стручне спреме (60,12% корисника војне пензије има високу, 7,39% вишу и 32,49% средњу стручну спрему), радног стажа и специфичности војне службе професионалних лица. Те пензије (војне) се не могу по-

редити са пензијама осталих пензионера из категорије запослених лица, јер је напосто реч о неупоредивим категоријама. Наиме, у Србији је 6,52% тзв. цивилних пензионера има високу школску спрему, а међу војним је таквих готово десет пута више, то јест 60,12 одсто. Разумљиво је, стога, да се не могу упоређивати просечне пензије војних лица са осталим пензионерима. Реалније би било засебно упоређивати просечне пензије корисника који имају високу спрему, затим оних који поседују вишу, до оних који су у пензију отишли са средњом спремом.

После текста објављеног у вашем листу, веома велики број револтираних војних пензионера обратио нам се захтевом да се изнесе пуна истина о пензијама, а не дозирања, по укусу некога ко користи или обрађује податке. Имајући у виду и неколико прилога објављених у информативним емисијама Радио-телевизије Србије, стиче се утисак да је на делу оркестрирана кампања усмерена против војних пензионера, у часу када је Уставни суд Србије донео по други пут одлуку да војним пензионерима, као осталим пензионерима у Србији, буду увећане месечне принадежности за 11,06 одсто.

Веома смо заинтересовани

да домаћа јавност буде целовито, истинито и објективно обавештавана о пензијама војних лица и свему осталом о тој популацији. Стога као репрезентативно удружење војних пензионера Србије, које обухвата више од 70 одсто војних пензионера, захтевамо да убудуће као релевантан извор података за војне пензије користите чињенице које вам стоје на располагању у нашем Удружењу. Сматрамо да ће текстови консултовањем више извора бити најприближнији истини, до које нам је и те како стало.

Очекивали смо ових дана да ћете се на страницама „Политике“ позабавити епилогом неправде дуге шест година, која је упорно наношена делу грађана Србије (око 45.000 оштећених војних пензионера), у којем је Уставни суд Србије стао на страну истине и правде, наводећи да су надлежни државни органи били обавезни да и војним пензионерима повећају месечне принадежности, кад оно појављује се текст да највеће пензије имају војни пензионери.

Дубоко уверени да ћете грађанима Србије, вашим читаоцима, убудуће пружати целовите информације, срдечно вас поздрављамо“.

Скупштина Удружења
војних бескућника Србије

БЕЗ ВЕЋИХ ПОМАКА

Узгради Централног Дома ВС поткрај фебруара одржана је годишња Скупштина војних бескућника Србије, којој су сем делегата, присуствовали председник УВПС Љубомир Драгањац и представници Министарства одбране и Генералштаба Војске Србије.

О ситуацији у којој се налазе бескућници најбоље говори податак да око 2.500 припадника популације војних старешина који су се, после предислокације јединица ЈНА из других република нашли у Србији, још није решило стамбено питање.

У уводном излагању председника Војних бескућника Велизара Рабеновића наглашено је да ова популација људи углавном живи у војним колективним смештајима. Само у Београду их је 17, а те породице живе с надом да ће у догледно време стећи заслужени кров над главом.

—Садашња ситуација изгледа овако: у ка-

На потезу је држава: војни бескућници окупљени на годишњој Скупштини

сарнама и другим војним објектима живи 350 породица, у објектима ВУ „Дедиње“ — 150, у адаптираном и нужном смештају — 90, код родитеља, браће и сестара — 100 и у подстанарском смештају 1.850 породица. Сви ови људи, због немаштине, угрожених људских права и слобода, супротно Повељи УН о људским правима и Уставу Републике Србије, живе недостојним животом, рекао је Рабеновић.

Случај породице Палко то најдрастичније потврђује, мада и тај драстичан пример колективног самоубиства једне породице

расправи изнели су много свеобухватне анализе проблема, једногласно усвојила и закључке у којима је једно од питања за решавање у будућем периоду једнакост у откупу станова.

З. П.

као да није довољан да држава схвати агонију у којој се војни бескућници налазе.

Колико је ситуација тешка и компликована, то најбоље дочарава чињеница да су војни бескућници, покушавајући да реше проблеме, доспели до суда у Стразбуру.

Учесници у

Сарадња Клуба генерала и адмирала Србије
са словачким Клубом генерала

НОВО ПОГЛАВЉЕ САРАДЊЕ

На позив Клуба генерала и адмирала Србије у Београду је од 22. до 24. јануара боравила делегација Клуба генерала Словачке. У делегацији су били генерал – мајор Франтишек Бланарик, председник Клуба генерала и чланови управе генерал-потпуковник Павел Хонзек и генерал-мајор Светозар Надовић. За време боравка у Београду делегацију је у Министарству одбране примио помоћник министра за политику одбране Мирослав Јовановић.

На седници Извршног одбора Клуба, гости и домаћини разменили су информације о статусу и раду клубова генерала, могућностима сарадње на билателарном плану и у међународним организацијама, искуствима у раду Регионалног савета Међународног консултативног комитета за Југоисточну Европу са седиштем у Београду и Регионалног савета организација резервних официра за Централну Европу са седиштем у Братислави.

Посебно је било речи о Међународној научној конференцији о почетку Првог светског рата, која ће се од 24. до 26. априла одржати у Београду. У име организатора председник Извршног одбора Клуба генерала и адмирала Србије и потпредседник Међународног консултативног комитета (МКК) организација резервних официра генерал-пуковник др Видоје Пантелић уручио је генералу Бланарику позив да учествује на Конференцији. Генерал Бланарик је радо прихватио позив и потврдио учешће Словачке на Конференцији у Београду.

На основу претходних сусрета и договора у Београду, председник Скупштине Клуба генерала и адмирала Србије генерал-потпуковник у пензији Љубиша Стојимировић и председник Клуба генерала Словачке генерал-мајор у пензији Франтшек Бланарик недавно су потписали Споразум о међународној сарадњи. По слову Споразума, посебне области сарадње су :

- Неговање и развијање војних и војноисторијских традиција наших земаља ;
- Учешће на упознавању младе генерације са заједничком историјом посетама спо-

мен-обележјима, местима великих борби и војним гробљима, војним јединицама и школама, организовање тематских изложби, спортских и културних активности;

- Размена информација, публикација и филмова из програма издавачке делатности и међународне сарадње учесника споразума;

- Размена искуства у области правне и социјалне заштите генералског кора и војних ветерана

- Заједничко учешће на међународним и научним конференцијама о великим светским догађајима, миру, безбедности и борби против тероризма у Европи и свету;

- Организација сусрета и размена посета у складу са плановима међународне сарадње;

- Публиковање рада учесника споразума уз помоћ електронских медија.

У срдочној и пријатељској атмосфери, поводом договора о сарадњи, председник Клуба генерала и адмирала Србије генерал-потпуковник у пензији Љубиша Стојимировић уручио је генералу Бланарику Захвалницу за изванредну сарадњу и допринос афирмацији Клуба , а председник Извршног одбора генерал-пуковник у пензији др Видоје Пантелић - биографски речник „Генерали и адмирал Србије 1981-2011“. Свим члановима словачке делегације уручене су књиге генерала Радована Томановића „Професионалне референце генерала и адмирала“.

Генерал Бланарик је уручио највиша одликовања Клуба генерала Словачке нашим генералима у пензији Љубиши Стојимировићу, Видоју Пантелићу и Радославу Шкорићу. Клубу генерала уручене су књиге „Елита војске“ , „Енциклопедија словачких генерала“ и „Годишњак клуба“.

Практична примена тек потписаног Споразума о међународној сарадњи два клуба настављена је посетом Војном музеју и запаженом беседом адмирала Бошка Антића са бедема тврђаве на Калемегдану о местима где је почео Први светски рат нападом Аустроугарске на Краљевину Србију.

Обележавање
15-годишњице
од агресије НАТО-а

ДА СЕ НЕ ЗАБОРАВИ

Београдски форум за свет равноправних, СУБНОР Србије, Клуб генерала и адмирала Србије, у сарадњи са независним, нестраначким удружењима из земље и окружења и из српског расејања, организују више активности под заједничким насловом „Да се не заборави“. У део активности укључиће се и Удружење војних пензионера Србије. Циљ је да се домаћа и међународна јавност подсети на људске жртве, разарања и друге тешке последице агресије НАТО, како се сличне агресије не би понављале.

У петак, 21. марта 2014. У 18.00, у Сава центру, Нови Београд, Милентија Поповића број 1, свечано ће бити отворена фото изложба о последицама агресије НАТО-а. Аутор је академски сликар Милен Чуљић, ликовно-графички уредник „Војног ветерана“.

У суботу, 22. марта и у недељу 23. марта 2014. у Сава центру ће се одржати Међународна конференција „Глобалним миром против глобалног интервенционизма и империјализма“. Оба дана Конференција почиње у 10.00 часова. Поред домаћих научника и стручњака, у раду Конференције узеће учешћа око 10 проминентних стручњака и осведочених пријатеља из свих делова света.

У понедељак, 24. марта 2014. У 09.30 стартоваће Међународни меморијални маратон од Храма Светог Саве до Хиландара.

Истог дана у 11.00 часова удружења грађана и студената, представници српског расејања, дипломатски представници пријатељских земаља, гости из иностранства и појединци положиће цвеће код споменика деци-жртвама агресије, Парк „Ташмајдан“.

Истог дана у 12.00 часова цвеће ће се полагати код Споменика жртвама агресије, Парк пријатељства, Ушће, Нови Београд.

У пратњи домаћина словачки генерали посетили су Ковачицу и Идвор, родно место Михаила Пупина. У Скупштини општине Ковачица госте је примио и поздравио заменик председника општине Ласло Видачек. Чувену галерију наивне уметности представила је директорка Марија Распир, а у својој уметничкој кући примио познати графичар и градитељ виолина Јан Немчек. Велемајстор тог уметничког заната школовао је 77 градитеља виолина из земље и света. Неке тајне свог заната показао је ексклузивно делегацији српских и словачких генерала. Гости су били импресионирани и веома задовољни програмом боравка у Ковачици, општини у којој Словаци чине 70 одсто становништва, а тамо се доселили пре 200 година. Уметници о томе сведочи и једна од најлепших слика „Сеоба Словака“ на великом формату у галерији наивне уметности у Ковачици.

Предизборне активности у новобеоградској организацији УВПС

СУМИРАЊЕ РЕЗУЛТАТА

Корисници војне пензије који су покренули управни поступак за остваривање права на повећање пензија за 11,06 одсто, не треба да одустају, а они што нису започели парнични поступак, треба да то учине, како би избегли могућност апсолутне застарелости

У току су предизборне активности у Општинском одбору Нови Београд, најмногољуднијој општинској организацији у Удружењу војних пензионера Србије. Циклус који се одвија према утврђеном плану, представља реализацију изборних скупштина месних одбора у атару те општине. На скуповима који су добро посећени анализирају се активности УВП током четворогодишњег периода, са нагласком на свему ономе што је за чланове учињено током 2013. и почетком 2014. године. Изборне скупштине се одређују и за задатке у наредном периоду.

По добијању Одлуке и критеријуме о расписивању редовних избора у организацијама УВПС у 2014. год. од Главног одбора Удружења војних пензионера Србије, Општинска организација УВП Нови Београд, је својим месним одборима доставила упутство са прецизираним роком да од 15. фебруара до 25. марта организују и спроведу редовне изборе у својим месним организацијама, на којима би требали да изаберу нова руководства: председника, потпредседника и чланове одбора. У својим организацијама они предлажу и кандидате за одређене функције у ОпОд, ГЛО - ИзО УВП Србије.

Признања најзаслужнијима

Међу првима је Месни одбор „Блок 61“ Бежанијски блокови 11. фебруара, у просторијама МЗ „Бежанијски блокови“, одржао је изборну Скупштину. Тај месни одбор броји 1168 КВП, од чега је 952 учлањено у УВПС, што представља 82 одсто у односу на укупан број регистрованих корисника војних пензија. Одбор је поново иза-

Војни пензионери са пребивалиштем у 62. Блоку захтевају брже решавање нагомиланих проблема

Изборна скупштина Месног одбора УВП у 61. блоку била је веома добро организована

Изборне скупштине су побудиле значајну пажњу чланова

брао са председника Боровоја Гајића, а за његовог заменика Сулејмана Шахиновића. Предложено је да се за председника ОпОд Нови Београд поново изабере Константин Арсеновић, а за заменика Драгољуб Давидовић. Као главни кандидат за председника ГЛО УВПС евидентиран је Љубомир Драгањац, а за заменика Светомир Обренчевић.

Две седмице касније (25. фебруара) и Месни одбор „Блок 62“ је у истим просто-

ријама одржао изборну скупштину. Тај одбор броји 928 КВП, од чега је 485 учлањено у УВПС, што представља око 60 одсто у односу на број регистрованих корисника војних пензија. Изабрано је руководство: за председника Ђорђе Петровић, а за заменика Радослав Блажић. Месни одбор „Блок 62“ предложио је исте кандидате за функције у општинској организацији УВП, а и на републичком нивоу. Најзаслужнијим члановима за рад месне организације уручена су признања.

Информисање о животним питањима

У просторијама СУБНОР-а Нови Београд, 18. фебруара Месни одбор УВП „Париске комуне“ одржао изборну Скупштину, на којој је изабрано руководство. Тај месни одбор броји 1025 КВП, од чега је 608 учлањено у УВПС, то јест 60 одсто у односу на укупан број регистрованих корисника војних пензија. За председника је поново изабрана Неђељка Зафировић, а за заменика Бранко Караћ.

Месни одбор УВП „Бежанијска коса“ изборну скупштину одржао је 19. фебруара. Тај одбор броји 1190 КВП, а само 477 њих је учлањено у УВП, што представља 40 одсто у односу на укупан број регистрованих корисника војних пензија. За председника МОД поново је изабран Мирослав Марковић, а за заменика Милан Калчић. Месни одбор „Бежанијска коса“ подржава да у ИзОД УВПС и даље остану Слободан Пејовић и Остоја Поповић, док за секретара ГЛО предлажу Павла Лучића.

Изборна скупштина МОД „Стари аеродром“, чији одбор броји 618 КВП или 477 чланова, што представља 77 одсто у односу на број регистрованих корисника војних пензија, одржана је 26. фебруара. За председника је изабран Драгољуб Давидовић, а за заменика Никола Суботић.

Изборним скупштинама присуствовали су председник ГЛО УВПС Љубомир Драгањац, председник Општинског одбора УВПС Нови Београд Константин Арсеновић, главни и одговорни уредник гласила „Војни ветеран“ Звонимир Пешић и друге званице.

Председник ГЛО УВПС Љубомир Драгањац и председник ОпОд Нови Београд Константин Арсеновић, веома похвално су се изразили о досадашњим активностима и оствареним резултатима у месним одборима. Они су присутне делегате и чланове информисали о животним питањима, попут стамбеног и здравственог обезбеђења, једнократне солидарне помоћи најугроженијим члановима, а посебно о закинутим пензијама и новостима у вези са остваривањем право на ванредно повећање месечних надлежности за 11,06 одсто.

Општи закључак са ових скупова је да КВП који су покренули управни поступак, не треба да одустају, а они што нису покренули парницу, треба да то учине, како би избегли могућност апсолутне застарелости.

Милорад Јовановић

Годишња Скупштина градске организације УВП НИШ

БОРБА ЗА НАРУШЕНА ЕЛЕМЕНТАРНА ПРАВА

Неизвршења одлука Уставног суда побудила су најважније активности Градске организације војних пензионера у Нишу. Посебно забрињава је чињеница да од војних пензија живе синови и унуци и да су оне често једини извор прихода за целу породицу.

Чланови Градског одбора УВП с пажњом су пратили ток Скупштине

Пodataк да је у 2013. години преминуло 130 војних пензионера, очито говори да се ради о људима трећег доба живота, који све више обољевају, а нарочито од кардиолошких болести, о људима који сваки даном све више оптерећује угрожавање људских права.

Посебно забрињава је чињеница да од војних пензија живе синови и унуци и да су оне често једини извор прихода за целу породицу.

Непоштовање одлука Уставног суда о праву на усклађивање пензија за 11,06 одсто од 1. јануара 2008. године, говори да власти над војним пензионерима примењује дискриминацију и да крше људска права, загаранована Уставом Републике Србије.

Како другачије објаснити понашање правосудних органа у Србији који не поштују члан 166. Уставног суда у којем стоји: „Одлуке Уставног суда су коначне, извршне и општеобавезујуће“. То значи да нема никаквог одлагања извршења одлуке, ма колико се она некоме не свиђала. Одлуке Уставног суда имају снагу закона, једном приликом је рекао Драгиша Слијепчевић, бивши председник Уставног суда Србије.

Неизвршења одлука Уставног суда побудила су најважније активности Градске организације војних пензионера у Нишу. У том циљу покренуто је вођење управног и парничног поступка у 2013. години и, због настале штете, поднето око 2.000 тужби, рекао је 13. фебруара на годишњој Скупштини Градске организације УВП у Нишу

председник Обрад Миленковић.

Пружањем помоћи члановима УВП у Нишу спречен је одлив новца из џепова наших чланова и њихово даље осиромашење и остварена уштеда знатних средстава на име адвокатских услуга.

Недостају средства за помоћ угроженима

Када је у питању социјална и хуманитарна помоћ, Градски одбор се ангажовао у границама својих могућности на одбрани права и социјалног положаја војних пензионера. У том смислу достављени су предлози руководству УВПС да, преко надлежних органа, утичу на решавање статусних проблема. Због незаконитог укидања Правилника о ЈНП из средстава Фонда СОВО као и укидања Правилника о опоравку војних осигураника, великом броју војних пензионера (оних са малим примањима) и оболелима од тешких болести, остала је неисплаћена припадајућа једнократна новчана помоћ. Само у Нишу таквих је 139 слушајева.

Настављајући традицију и у 2013. години, Градски одбор је из средстава чланарине доделио солидарну помоћ породицама преминулих чланова и то у укупном износу од 110.000 динара.

Због повећане стопе смртности чланова (2013. године у Нишу преминуло 130) и обавезе да се највећем броју породица помогне, што изискује

велика средства којих напросто нема довољно, као и због утрошка средстава за пружање помоћи члановима у вођењу управног и парничног поступка за остваривање права на усклађивање пензија од 11,06 одсто, Градски одбор је принуђен да убудуће помоћ дођељује само у изузетним случајевима, то јест када се догоде пожари, поплаве, односно оштећења вишом силом, рекао је, уз остало, Обрад Миленковић.

Када је у питању здравствено збрињавање, захваљујући пре свега председнику Комисије за здравство пуковнику у пензији др Витомиру Панчићу и његовом готово свакодневном контакту са Управом Војне болнице у Нишу, свестрано се решавају проблеми на подизању квалитета пружања здравствене неге корисницима војних пензија и великом разумевању управника Војне болнице пуковника Радише Витаса.

У руководство изабрати најбоље

Информисање чланства у протеклом периоду оцењено је високом оценом. Градски одбор је, током минуле године, организовао четири информисања за целокупно чланство. Нишке војне пензионере су информисали чланови Градског одбора, а и председник УВПС Љубомир Драгањац.

Поводом обележавања 20-годишњице од формирања УВПС, организовано је свестрано информисање јавности о активностима и раду војних пензионера на Нишави, посредством ТВ Белама и Нишке ТВ, а и Радио-телевизије Србије. Остале упамћен четвороминутни прилог емитован више пута у имисији „Србија данас“. Према нашим сазнањима то је био једини прилог РТС емитован прошле године о раду неке општинске, односно градске организације војних пензионера у Србији.

Објављени су и занимљиви текстови и у нишким „Народним новинама“ и у „Вечерњим новостима“. У гласилу „Војни ветеран“ готово у сваком броју објављивани су разноврсни прилози о раду и активностима Градске организације УВПС у Нишу.

Тежишни задаци у овој години биће на уклањању нових чланова, пружању помоћи у вођењу управног и парничног поступка за усклађивање војних пензија, потом брига о болесним и изнемоглим члановима, активност на здравственом збрињавању, информисање јавности о раду, па сарадња са Командом КоВ и органима власти у Нишу.

С обзиром на то да је 2014. година у УВПС изборна, од месних организација до највишег руководства ће од квалитета спроведених избора зависити и квалитет рада у наредном периоду. Реч је о значајним активностима чланова. Очекује се да се у будуће руководство изаберу људи од поверења који знају и хоће да раде и успешно руководе градском организацијом у наредном четворогодишњем периоду.

Ранко Бабић

Повод за ово писање су два догађаја с краја прошле године. Први је чланак Звонимира Пешића „Ода (не)правди“ који је објављен у „Војном ветерану“. У том тексту наведена је парафраза председнице Управног суда госпође Јелене Ивановић: „Шта хоће војни пензионери, они имају високе пензије“. Други је Одлука Уставног суда бр. Уж 8405/2013 од 11.12.2013. године.

И први и други догађај се односе на ванредно усклађивање пензија за 11,06 одсто, почев од 1.1. 2008. године, уз наду да ће дугогодишња прича коначно добити правно ваљани епилог.

Заједнички именитељ оба наведена догађаја је достојанство.

Последња одлука Уставног суда, као и она претходна (број Уж-266/2011 од 22. 6 2011. године) објављена је у „Службеном гласнику РС“, имајући у виду значај који има за заштиту Уставом гарантованих људских права.

Према члану 19. Устава јемства неотуђивих људских и мањинских права служе очувању људског достојанства, а према члану 23. Став1 Устава „Људско достојанство је неприкосновено и сви су дужни да га поштују и штите“.

На сцени бахатост индивидуе

Постављањем питања шта војни пензионери хоће и давањем оцено о нечем што је новинар није ни питао, председница Управног суда потврђује да није реч о неком, на брзину датом одговору на неочекивано питање, него о раније формираном ставу да су војне пензије велике. На тај начин госпођа Ивановић је повредила достојанство војних пензионера, јер је најблаже речено ставила под сумњу и њихову озбиљност и поштење и важност свега што су под веома тешким условима деценијама савесно радили и на основу чега су створили право на пензију, која им није исплаћивана у припадајућем износу према Закону о Војсци Југославије и подзаконским актима донетим на основу тог закона.

Уопште није важно да ли је госпођа Ивановић сматрала да је пензија, генерално гледајући, велика или је велика у односу на нека друга, по мом мишљењу, много „важнија“ занимања.

Чињеница да госпођа Ивановић, после реаговања новинара, није појаснила свој став може се двојако тумачити:

(1) Да је схватила да је поставила неумесно питање, а да за оцену коју је дала није ни стручна ни надлежна, што је мање вероватно и (2) Да јој положај дозвољава да износи ставове без обавезе да аргументима докаже њихову исправност.

Никада нећу поставити питања: Ко, шта и колико ради, да ли је за тај посао образован или није, у којим условима и са којим успехом то ради, колика су му примања (и по колико основа) и колика ће му бити пензија? За то нисам ни стручан ни надлежан и хоћу да верујем да је то све у складу са законом. Уместо било какве полемике, постављам веома јасно питање: Да ли је износ војних пензија утврђен у складу са прописима?

Пре одговора на то питање сматрам да

Док Управни суд не поступи
према одлуци Уставног суда

ДОСТОЈАНСТВО ПОНОСНИХ

Ако се закони не
извршавају, па макар
је то само у случају
војних пензионера,
владавина права ће
још дуго бити само
обична парола, а са
тим се не могу
„затворити“ поглавља
23 и 24 на путу ка
Европској унији

Илустрација Николе Оташа

је неопходно нешто рећи и о војсци и о војном занимању.

Војска је по много чему специфична организација, не само што је оружана сила, него што је то организација затвореног типа, од државног интереса, због чега је под цивилном контролом, са веома прецизно и детаљно уређеном организацијом и начином функционисања. Њен послодавац је држава која је изузетно заинтересована да војска ефикасно, рационално и економично испуњава своје уставне обавезе, свесна да њих може успешно извршавати само високо стручни наменски школован и мотивисан кадар, спреман за рад у тешким, специфичним и стресним, а понекад и опасним по живот условима. Тај кадар мора да буде спреман и да прихвати одређена ограничења Уставом загарантованих права грађана.

Најстресније занимање

Образовна структура војних пензионера је следећа: 37,39 одсто их је са средњом спремом и 62,31 са високом стручном спремом. Међу њима велики је број професора врхунских истраживача и конструктора, доктора наука и оних који су завршили највише војне школе, магистирали, стекли стручну специјализацију у областима којима се баве.

Према студији универзитета у Висконсину, објављеном у листу „Политика“, најстреснији посао имају професионални војници и генерали.

На основу свега написаног, лако је извући логичан закључак - држава тај кадар мора платити нешто више од других занимања.

Служба у војсци је радни однос у коме су веома детаљно и јасно регулисани оба-

везе, права и механизми контроле испуњавања и једних и других.

То све регулисано је законом и подзаконским актима по систему прихвати или немој! Ту нема места за преговоре и договоре.

Опредељујући се за војну службу, професионални војници, будући корисници војне пензије, били су свесни обавеза које прихватају, али су с правом очекивали да држава, као послодавац, испуни своје, законом и подзаконским актима, прописане обавезе.

Међу правима на чије правовремено и потпуно извршавање рачуна професионални војник је право на одговарајућу плату, а касније пензију, која му припада у износу прописаним законом и подзаконским актима.

Све ово је добро познато војним пензионерима, али је написано ради оних који себи дозвољавају слободу да стално понављају да су пензије велике и да оптерећују буџет. Свима њима треба јасно саопштити, ако је потребно и више пута, да војним пензионерима нико не поклања пензију. Они су је зарадили радећи веома одговоран и тежак посао, уплаћујући све законом прописане доприносе. Према закону припадајући износ пензије стечено је право и оно се не може умањити или ограничити за одређени временски период само ако се промени пропис по коме је остварено. Свако другачије поступање је противзаконито.

Плата професионалних војника и пензије војних пензионера нису одређене на основу колективног уговора, под притиском синдиката, струковних и других удружења, или под претњом штрајка. Тога у Војсци није било и не сме бити. Све је детаљно регулисано Законом о Војсци Југо-

слатије и подзаконским актима и сви су били усаглашени са Уставом и у то време важећим законима. Оно што је посебно важно, у читавом периоду важења Закона о ВЈ постојала је, ничим ограничена или условљена, могућност да се Закон и подзаконски акти ставе ван снаге или измене и допуне, а с обзиром да то није учињено сви надлежни органи су морали да их извршавају правовремено и потпуно.

Одлуке без образложења

Законом о ВЈ, члан 75., регулисано је да се при утврђивању укупног износа средстава за плате професионалних војника мора обезбедити да просечна плата по чину и положајна плата (основна плата, која је око 60 одсто од нето плате) професионалних официра и официра по уговору не може бити мања од три нити већа од пет нето зарада запослених у Републици.

То је обавезујућа одредница!

У одређеном проценту се утврђују средства за плате подофицира и војника по уговору.

Влада је Одлуком о измени одлуке о одређивању коефицијента за утврђивање укупног износа средстава за плате професионалних војника и цивилних лица у Војсци Југославије (Е.п.бр.2 од 5.1.2000. године, „Службени лист СРЈ“ бр. 1 од 7.1.2000. године) одредила да коефицијент за утврђивање укупног износа за плате професионалних војника буде три нето зараде запослених, што је минимум прописан чланом 75. Закона о ВЈ.

На тај начин влада је смањила дотадашњи коефицијент од 4,55 узимајући у обзир економску могућност земље, али је испоштовала и Закон о ВЈ.

Та одлука је била на снази све до краја 2007. године и представљала је правни основ за утврђивање укупног износа средстава за плате у оквиру којих је министар одбране доносио одлуку о вредности бода (члан 52 Уредбе о платама и другим новчаним примањима). То су биле обавезујуће одреднице.

Новчана вредност бода је била иста и за обрачунавање војних пензија, све до последње одлуке од 31. 8. 2007. године, која се односила само за обрачун плата професионалних војника.

Читањем 18 одлука о вредности бода, колико је донето од 2000 до 2007. године, које сам на захтев добио од Министарства одбране – Правна управа – 31. 12. 2013. године могу се извести три закључка:

(1) Правни основ за доношење Одлуке је правилно наведен, (2) ни једна одлука нема образложење, па се не може утврдити на основу којих параметара је одређена вредност бода и (3) само за месеце: фебруар, март, јуни, август и октобар 2000. године вредност бода је била одређена на прописани начин, а у свим осталим месецима, све до краја 2007. године, била је испод прописаног минимума.

Узрок није разрешен

С обзиром на то да је вредност бода била иста и за обрачунавање пензија, износ пензија био је испод припадајућег нивоа.

Тиме је одговор на постављено питање да ли је износ пензија утврђиван на законном прописан начин, односно да ли су пензионери добијали пензије у износу који им је по закону, припадао негативан.

Део пензије је био закинут од 2000 до 2007. године, с тим што се закинути део из године у годину повећавао.

На указивања да се ради о незаконитом поступању, добијена су објашњења која немају утемељење ни у закону ни у логици и сва падају у воду пред веома јасним питањем: Ако се у целости није могао примењивати Закон о ВЈ (и подзаконски акти донети на основу тог закона), зашто нису извршене измене у прописима?

До краја 2006. године на снази је био Устав из 1992. године, у чијем члану 65. је регулисано: „Свако је дужан да се придржава Устава, закона и других прописа и општих аката. Свако је дужан да часно и одговорно обавља јавну функцију“.

Овоме није потребан коментар, али се и намеће питање: Како је могуће да се поред веома јасне регулативе и обавезе да се она извршава одређује износ пензије који је нижи од износа који је по закону припадао?

У „Војном ветерану“ број 75 из марта 2010. године објављен је чланак под насловом „Између правде и безаконја“ у коме је указано на проблем кршења закона:

„Надали смо се да ће неко, по службеној дужности, ове изузетно тешке проблеме решити. Нисмо схватили да то што нам се дешава није случајно и да није ствар администрације већ донетих одлука које се остварују“.

Неко је, изгледа, почетком 2000. године, заузео политички став да су војне пензије велике, па је он преточен у одлуку – намеру да их треба довести, по њиховом мишљењу, на „реалан“ ниво. То опште не би било спорно да је реализовано на прописан начин. Проблем је што је то извршено грубим кршењем Закона о ВЈ, што су то учинили највиши органи извршне власти, што су за то знали органи законодавне и судске власти и ништа нису предузели да се спречи, а настале последице разреши на законски начин.

Тако су настале далекусежне негативне последице са продуженим дејством. Једна од њих је то што смо се годинама борили да се разрешимо управо последице, а узрок је остао исти.

Нарушена владавина права

Постигли смо делимичну победу и када је у питању дуг 2004-2007 године и када је реч о овом из 2008. године, који није разрешен до данас, ако се у међувремену не нађе нови разлог за оспоравање нашег права. Победа је делимична из два разлога: (1) Што је многи нису доживели и (2) што је штета обрачунавана по нижој основици у односу на закониту.

Да је све то осмишљено, организовано и систематски рађено, потврђује члан 190. Закона о Војсци Србије:

„Војни осигураници који су до дана ступања на снагу овог закона остварили право из социјалног осигурања настављају да користе та права према закону по којем су и остварили“.

У правно уређеним земљама оваква законска одредба не би била неопходна јер се то подразумева, а код нас је стављена да би се створио привид да се новим законом не умањују раније стечена права. Међутим, сви који су учествовали у ланцу доношења Закона о ВС, од предлагача до председника државе, добро су знали да војни пензионери нису остварили пензију у пуном износу који им је по закону о ВЈ припадао.

Пошто још увек има оних који верују да је владавина права могућа, покренуто је питање доношења решења о новчаном износу пензије у децембру 2007. године, на основу тада важећег закона о ВЈ и подзаконских аката донесених на основу њега, у складу са Законом о општем правном поступку.

Фонд за СОВО, који је главни кривац за све наше проблеме, није донео ни једно решење, а са том праксом наставља и Републички фонд ПИО, или боље речено она иста стручна служба која је дошла из Фонда за СОВО, из веома једноставног разлога. У решењу, без обзира да ли се захтев прихвата или одбија, морао би се навести правни основ и поука о правном леку, а то би представљало основ за евентуално покретање спора пред Управним судом, што се морало избећи, док не наступи застарелост.

Корисници војне пензије не траже ништа више, али ни не прихватају ништа мање од онога што им по закону припада, нити пристају да буду колатерална штета због неодговорног рада надлежних државних органа. Најмање што је држава могла и морала да учини је да свим пензионери-ма 31. 12. 2007. године утврди пензију у износу који им је до тада важећем закону припадао, али то није учињено и „закидање“ пензија ће се и даље наставити приликом сваког будућег усклађивања пензија. До сада закинути износ пензије остаје на савести оних који су доносили одлуке о вредности бода, али као велика опомена да сви који доносе одлуке имају у виду да је владавина права основна претпоставка Устава и да се она мора и може остварити једино правовременим и потпуним извршавањем закона и то мора бити стална обавеза свих, а посебно органа власти.

Не пристајемо на неправду

Ако се закони не извршавају, па макар је то само у случају војних пензионера, владавина права ће још дуго бити само обична парола, а са тим се не могу „затворити“ поглавља 23 и 24 на путу ка Европској унији.

Наше је да стрпљиво и аргументовано доказујемо да смо оштећени и да то ради-мо на достојанствен начин јер достојанство нам нико не може узети ни чињењем ни нечињењем. Истина је: од достојанства се не живи, не плаћају се комуналије и рачуни за електричну енергију, али са њим се живи усправно и поносно.

Примерено овоме је и латинска пословица која гласи: „Ономе ко пристаје, не чини се неправда“ Нама је учињена неправда на коју не пристајемо.

Ђорђе Симић, корисник дела пензије

Да ли је почео крај америчке
доминације

АГРЕСИВНА СТРАТЕГИЈА УЈКА СЕМА

САД доживљавају ерозију своје моћи и водеће стратешке позиције на светској сцени. Опадање америчког бруто друштвеног производа (БДП), стагнација индустријске производње и велики буџетски дефицит, указује на посустајање САД у борби са земљама у успону, за очување лидерске позиције.

Планираним рушењем Берлинског зида уз учешће Трилаторалне Комисије 1989. године и његовим падом почетком 1991. године, постигнут је циљ – славољубиво спајање две Немачке и тихи распад СССР и ВУ, али и нестанак СФРЈ као колаторална штета! Отуда се може са сигурношћу рећи да је распад СССР и ВУ иницирала и режирала политика трилаторализма.

Међутим, треба рећи да је за дестабилизацију и распад СССР и ВУ у највећем делу крива совјетска спољна политика и дипломатија која је била у знаку деструкције државног суверенитета, и која није деловала у интересу своје земље, већ супротно! Дакле, насталим геополитичким променама указала се шанса за промену постојећег политичког система у свету, односно за почетак остваривања основног циља – стварање новог светског поретка.

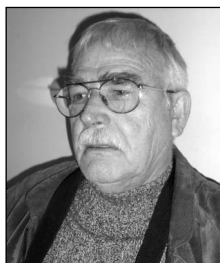
Талас изазван падом Берлинског зида стигао је и до СФРЈ и произвео разбијање државе и четворогодишњи крвави рат, због чега се слободно може рећи да је Берлински зид уствари пао на Југославију! И ако не директно, ипак је Трилаторала била умешана у разбијање СФРЈ, јер је присуство њених истакнутих чланова (Венс, Харингтон, Стотелберг, Холбрук) у решавању југокризе одавало такав утисак. Отуда и питање – да ли је решавање југокризе зато ишло ван свих етничких и правних оквира?

Југославија, као заједница вишенационалних република, била је савршен полигон за проверу идеја и моћи новог поретка и стицање искустава у његовом спровођењу. Разбити федерацију у више националних државица и тиме раздробити најбројнију нацију (српску), а потом све њих утопити у широку заједницу (ЕУ, НАТО) и потчинити наднационалном механизму, односно Сједињеним Америчким Државама представљао је основни циљ. Нажалост, та политика дробљења српског националног бића и цепање његових територија данас је стварност у Србији, пред којом клечимо скрштених руку.

У току измештања планетарних моћи

Светом влада капитал, односно новац, који се мора оплођавати и доносити про-

ПИШЕ:
генерал-пуковник
у пензији
Јеврем
М. Цокић

фит, што се може постићи једино производњом и прометом робе на тржишту. Роба се мора продати и уложени капитал повратити у увећаном износу, кога власник поново улаже у проширивање производње и тако, просто речено, главницом одржава процес производње, а профитом гомила капитал.

Отуда је рат највећи потрошач робе и најфикасније средство за стицање и акумулацију капитала и концентрацију материјалне и финансијске моћи у рукама најјачих капиталиста у свету, удружених у корпорације глобалне финансијске олигархије, што представља основну карактеристику неоимперијалистичког капитализма. Да, где је ту народ? Овде је он (човек) потрошач робе (купац), и сам роба као продавац своје радне снаге (произвођач) и борилачка снага (ратник) у служби капитала.

Жеље за стицање капитала поштем радом потребног за нормални живот људи свакако је исправна и логична и са тог становишта постојање и деловања тајних друштава, на први поглед савим су прихватљива. Међутим, стварност је сасвим другачија, јер су циљеви њиховог деловања, начин стицања богатства и расподела и коришћење стеченог капитала, човечанство учинили жртвом и голом радном снагом, свдећи га на позицију робља. Дакле, људи су ту да би се повиновали њиховим циљевима, радили и слушали оне горе. У противном онима који не слушају следе ратови, болести и сиромаштво!

Зато ако их није могуће променити у корист човечанства, онда им се не треба ни придруживати.

У последњих тридесетак година глобалним геополитичким и геоекономским променама у свету, настале су промене у разним регијама света и многим државама

на унутрашњем и спољнополитичком плану и нивоу међународне заједнице.

Новонастале околности мењају реалну слику стања и стварност у свету, коју карактеришу промене позиција и улога међународно признатих друштвених субјеката на светској политичкој сцени и њихово прилагођавање новонасталој ситуацији. Наиме, у току су дубока измештања моћи у међународној политици, што садржи дугорочне великостратешке импликације и присиљава САД да преиспитају своју позицију и улогу у свету, чему су допринела, поред осталог, два битна момента: економски пад САД и економски успон неких држава Азије.

Урушавање националне економије САД

У годинама после Другог светског рата, САД су учествовале у светском бруто националном доходу до близу 50 одсто, а данас су пале на око 20 одсто, са тенденцијом даљег пада. Некада су САД биле главни светски извозник, а данас су иза Кине, Јапана и Немачке, бележећи из године у годину растући трговински дефицит. Огроман унутрашњи и спољни дуг, тешки социјални проблеми, криза школског система, распад традиционалне породице, криминал енормних размера, јасно показују урушавање лидерске позиције Сједињених Држава.

Најбољи показатељи јачања, односно слабљења једне државе су неки економски параметри који исказују обим и ниво индустријске производње и величину и висину остварених прихода, што је свакако повезано са фискалним и монетарним политиком у одређеном временском периоду.

САД доживљавају ерозију своје моћи и водеће стратешке позиције на светској сцени. Опадање америчког бруто друштвеног производа (БДП), стагнација индустријске производње, велики буџетски дефицит, указује на посустајање САД у борби са земљама у успону, за очување лидерске позиције.

Основе моћи и још увек једине светске супер-силе су подривене са 16 милијарди долара дуга, који се за последњих четири године повећао за 50 одсто достигавши 111.414 долара по пореском обвезнику. С обзиром на отађене домаће економске ресурсе и умањени доток споља, државни дуг Америке ће током ове године достићи близу 17 милијарди долара, односно по становнику 6.200 долара.

Стопа економског раста не само да стагнира него се, у односу на планирану смањује. Тако је економски раст у 2012. години смањен за два одсто (на 3,2 одсто), а за 2013. годину планирана стопа раста је око 3,6 одсто. Без обзира што Америка још увек највише улаже у области развоја, образовања и инфраструктуре, које су деценијама биле мотор тамошњег напретка и престижа, у односу на снагу економије земље, САД се у тим областима налазе тек на 10 месту по инвестицијама.

Све већи јаз између богатих и сиромашних

Владајућа стратегија задржавања примата на спољнополитичком плану довела је САД до војнофинансијске пренапрегну-

Највише богаташа живи у Северној Америци
Планетарна економска криза кренула је управо из САД

тости, а на унутрашњем плану до све већег јаза између богатих и сиромашних, чиме је све теже успевала да своје обавезе усклади са све мањом економском основом. То је пак последило економску кризу и упућивало на предузимање мера штедње. Тако је војни буџет за 2013. годину од око 525 милијарди долара смањен за шест милијарди у односу на претходну.

Америчка стратегија примата и доминације само у ратовима у Авганистану и Ираку коштала их је до два билиона долара, од чега само у Авганистану за десет година 444 милијарди долара, што је увећало и заострало економску кризу.

У основи актуелне светске кризе лежи, у суштини, криза Запада (Америка и ЕУ), пре свега духовна па тек онда економска и финансијска.

Авганистан и Ирак појели су капитал и испразнили државну касу САД и изазвали финансијску кризу, јер приватни капитал није улаган у нешто што брже доноси профит. Изостали су позајмица капитала са стране, инвестиције и земља је доведена до нивоа финансијске кризе. Сједињене Америчке Државе нису могле да враћају дугове, нити да инвестирају у развој привреде и подстичу производњу и стварају нове приходе, што је довело до економске кризе.

Таква ситуација подстиче страховања од повећане инфлације (пад вредности новца), уз то немогућност отплате дугова озбиљно прети статусу долара као резервне валуте, који је Сједињеним америчким државама омогућавао уживање и привилегије у земљи и геополитичку надмоћ у иностранству. Отуда и утисак, по свему судећи по налогу мегакапиталиста, да све оно што се дешавало и дешава на Блиском Истоку и Северној Африци, и сада чини Сирију, а спрема за Иран, као и о чврстој намери САД да одржи своје присуство и утицај на азијско-пацифичком простору, да се ту управо ради у циљу спасавања долара и америчке економије.

Новац у рукама богаташа

С обзиром на глобалну економску повезаност и различите нивое привредно-економске развијености земаља, економска криза нема исте последице и ефекте. Наиме, финансијски капитал који је био окидач економске кризе није изазвао економски потрес финансијских корпорација и мегакапиталиста, већ масовни трансфер новца ка великим корпорацијама и банкама, односно у руке богаташа, чиме се јаз између малог броја најбогатијих и мора сиромашних све више продубљује. Према подацима Светског института за економску истраживања Уједињених нација од 1980. до 2005. године 80 одсто укупног повећања прихода у Америци константно је ишло у руке свега један одсто становништва САД.

Највећи су губитници управо радна снага – радници којима се поништавају већ извојевана права оличена кроз губљење радног места, отпуштања са посла, умањивања зарада и социјалних издавања, продавање радног стажа и др. Речју, радници су доведени на позицију обесправљене и експлоатисане голе радне снаге.

На земље азијско-пацифичког региона отпада 55 одсто укупне светске производње и скоро половина светске трговине. Управо у том региону је 45 одсто светских инвестиција, што свакако доприноси бржим развојем региона у последњих 20-так година.

Насупрот економском паду САД, неке земље на азијско-пацифичком континенту доживљавају стални економски успон и попримају изразитију улогу у међународној политици, као што су Кина, Русија, Индија (земље БРИКС), Јапан, Ј. Кореја и Турска. Кина је скоро достигла САД у индустријској производњи која сада износи близу 1/5 светске производње, и да ће према предвиђањима већ 2015. године производити 27 одсто богатства у свету. Према истраживању банкарске компаније

СИТИ ГРУП до 2025. године, мерено паритетима куповне моћи Кина ће по БДП претећи САД и стећи позицију лидера светске економије.

Политика дестабилизације света

Може се очекивати да ће Кина већ средином или крајем наредне деценије бити у позицији да обликује нови међународни поредак према својим постигнутим предностима, па можда и међународној економији понуди нову резервну валуту? У сваком случају постхладноратовски униполарни поредак владавине САД глобалном сценом у својству једине преостале суперсиле, замениће мултиполарни међународни систем.

Процес измештања глобалног богатства и моћи из евроатланског света ка Истоку, односно азијско-пацифичкој регији, и осетног економског пада САД, шездесетогодишња доминација САД у економској и војнополитичкој надмоћи и глобалном светском лидерству, озбиљно је нагрижена и доведена у питање?

Американци су хтели да контролишу све, да изграде униполарни свет, а када су видели да у томе не успевају применом војне силе, и да губе контролу над светским процесима, променили су стратегију и почели са дестабилизацијом света.

Промене у привредно-економској и војнополитичкој сфери међународних односа условиле су промену глобалног односа снага у свету и наметнуле потребу редефинисања курса и преусмеравање унутрашњих и доградњу међународних институција и односа и преобликовање светског поретка.

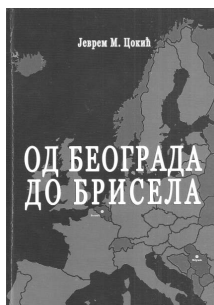
Губљењем позиције и улоге економског и политичког хегемона САД су приморане на промену и преусмеравање и војне доктрине и стратегије примата у стратегију балансирања. То подразумева предузимање мера на спровођењу драстичне стратешке рационализације САД у наредне две деценије у правцу редуковања политичких и војних амбиција, свакако не по цену одрицања од престижа водеће улоге, односно уз очување глобалних интереса и војне улоге САД. То значи одређивање војних потенцијала, односно усклађивање потреба и могућности и прилагођавање новонасталим околностима.

Стратегијом балансирања САД има за циљ очување сопствене моћи без трошкова вођења великих војних операција широм света, коришћењем регионалних војних снага како би обуздавала и контролисала успон потенцијалних противника. Она се заснива на већем ангажовању других држава на сопственој безбедности, чиме се физички и финансијски ангажман САД смањује.

На простору Европе кључ заштите америчких интереса биће евроатланска интеграција, односно ЕУ и НАТО. Преношењем примарне одговорности за одржавање безбедности смањиће се америчко војно присуство у Европи и Блиском Истоку (повлачењем из Ирака и Авганистана, где је погинуло 7.200 војника и рањено 46.000 припадника америчких снага) и војна сила концентрисати у источној Азији и средњем Истоку – регији потенцијалних противника. Наиме, нова стратегија тежиште ставља на присуство САД у азијско-пацифичком региону, где ће Кина као регионална сила и потенцијални противник имати утицаја на америчку привреду и безбедност.

КАКО ДО КЊИГЕ

Најновију књигу „Од Београда до Брисела“ Јеврема М. Цокића, чије делове објављујемо у „Војном ветерану“, можете наручити путем телефона: 011/2647-993 | 064/9369-840.

Овде и данас

ЖИВОТ ЗА ПРИЧУ

Неувијено се служећи уценом и понижавањем социјално слабих, интереси наших капиталиста постали су смисаони монопол елите изабраних

Добро је да је новинарство у Србији само по себи већ дуже главни облик борбе против сваке неправде: новинари откривају наручиоце политичких атентата, откривају убице својих колега, разобличују корупцију, раскривају шефове нарко-мафије и здушно помажу у припреми ванредних избора. Је ли то, заправо, и разлог што понеко од колега понекад бива и убијен? Пошто у време недемократских и демократских режима у земљи Србији у протеклих 13 година нису смели да истражују корупцију, нити да приупитају шефове обавештајно-безбедносних служби државе Србије ко је убио наше колеге и затражили од њега да одговори на наше захтеве? Није ваљда да он то није знао, а гости српских затвора на дуже време то одавно знају? Но, можда је неко и питао тог шефа, можда ја то нисам запазио, шта да се ради, владала је диктатура демократије.

И да сада није било сиротог затворског штићеника господина Легије, о доказима за убиство колеге Славка Ђурувије, наравно, још и данас не бисмо знали. Но, захваљујући управу Легијиним кајању и његовом осећају за правду и истину, и ми новинари у Србији постали смо хероји у очима целе нације. Ми смо номади отпора, ми смо јавни трибунал. Јер, то је наша мисија, то је живот за причу. За разлику од Латинске Америке, где медији који превише „чачкају“ одједном остану без реклама, затим следе откази „незгодним“ новинарима и уредницима, или им држава одмах одузме држављанство, а убиства дођу тек као трећа фаза.

Тамо су све то степенovali. Ми у Србији нисмо тако фини и прескачемо те непотребне међуфазе. Сада нам остаје још да Легију одликујемо Орденом затворског покајника првог реда. Са другастом подвезицом. Пошто он од државе за ову истину ништа друго и не очекује. Нема смисла, где би он то? Ако га се сетe, сетe...

Мерне јединице духа времена садашње Србије одавно су поремећене, ново је увек носило трагове старог. Могућност деконструкције у вези је с могућношћу реконструкције, оно што називамо реформама јесте повлачење социјалне државе, ако прође овај закон о раду, онда је предаторски неолиберални капита-

лизам у Србији победио. И радни ће човек у овој земљи бити вишеструко слабије заштићен од радника у Немачкој.

А ми, јелте, хоћемо у ЕУ? И то нема никакве везе с политичким флоскулама о нашим радницима нерадницима. Платите их колико вреде, па да видите како ће радити. Овакав распон плата у Србији, између менаџерско-хоштаплерског слоја и радника произвођача, још није забележен у светској историји, осим у Латинској Америци.

Гљачка се и даље одвија, јер код нас влада формула: сва моћ тржишту. Уз то иду и наше верзије свих перверзија неолиберализма: идеологија деоничарске вредности и неједнакост у расподели прихода, искуство да курсеви акција пробијају плафон када се најаве отпуштања. Српски турбокапитализам, то јест „терор економије“. Или, зашто се у изградњи државе благостања српски политичари не ослоне на идеје лорда Џона Мајнарда Кејнса.

Како Кејнс каже: „Незапосленост не нестаје аутоматски, а да би се овладало конјunkturом, нису битне количине новца, већ потражња за добрима.“ Из тога је извукао одлучујући закључак: „Тамо где недостаје потражња, мора да ускочи држава.“ Идеје су конкретно и успешно испробане у „њу дилу“ Френклина Рузвелта у САД. Где је и шта је данас српски „њу дил“?

Не замајајући се празном причом о друштвеној прихvatљивости, или хуманости, наши економски моћници све отвореније нам намећу искључиво своју вољу. Неувијено се служећи уценом и понижавањем социјално слабих, интереси наших капиталиста постали су смисаони монопол елите изабраних. Новац је код нас мутирао до појма божанства, а са њим и власт.

Држава се неолиберално повукла из културе и науке – онај ко плати диктира и облик, а недостатак правог места чини нашу уметност номадском и подложном опозиву. Нека агресивна антикапиталистичка култура и не постоји. Ворхолова стратегија афирмације постала је бесмислена. Разум се код нас толерише само у његовој прагматичној, али не и у његовој визионарској варијанти. У којој је мери разум искривљен, показује и прављење хероја у таблоидним новинама.

Гротескно слави свој повратак у тзв. комедијама и у пригипним ТВ серијама. Медији представљају део ове наше хистерије, прави проточни бојлер, део јавног лудила. Све већи број избезумљених и насилних глуди весници су једног децентрализованог, деидеологизованог необјављеног унутарсрпског грађанског рата, који у својој ступидности слепо следи узоре западне културне и медијске индустрије, која, заправо, тежи да нас све учини малолетнима. Излаз?

Тражење онога што треба да дође сутра одиграва се у реинтерпретацији нечега од јуче. Али, можда оно што је прошло може да буде схваћено тек у тренутку када у себи не носи ништа садашње. Тада може да буде поново рођено. Малтене у потпуној нејужности...

Мирослав Лазански
Извор: Политика

Да ли ће српски тенкови кренути у победу над свим противницима?

БИАТЛОН ОРИЈАША

Овог лета би лако могло да се деси да српски тенкови крену у одмеравање снаге и вештине са америчким, немачким и другим тенковима. Наравно, далеко било, не ради се ни о каквом ратном окршају, него о правом спортском такмичењу које се назива „тенковски биатлон“, а које ће се и ове године одржати у Москви, уз учешће тенкова из целог низа земаља. Наиме, ако српска страна прихвати позив који јој је званично упутио руски министар одбране Сергеј Шојгу, онда ће на великом такмичењу тенкова овог пута учествовати и представници Србије. Дакле, погледајмо о каквом спектаклу се ради.

На војном полигону Алабино у близини Москве, прошлог лета су се окупили тенкисти из Русије, Белорусије, Јерменије и Казахстана, да се окушају у новом спорту ког је осмислио актуелни руски министар одбране, у коме се истовремено тестирају способности возача и механичара, као и прецизност стрелаца, јер се такмичење састоји из два дела – из тенковске вожње и пуцања.

Прошлогодишње такмичење је помно пратило око 50 војних аташеа из разних земаља, а победницима су били уручени кључеви аутомобила Нива, исто као и другоградираним и трећепласираним екипама.

Међутим, оно што је сигурно најзанимљивије од свега, то је чињеница да ће овог августа то такмичење добити шири међународни карактер јер су своје учешће недавно потврдиле тенковске екипе из Италије, Немачке и Сједињених Америчких Држава, а Србију је још раније позвао лично Сергеј Шојгу, када је у новембарској посети Београду пред српским министром одбране дословно рекао следеће: „Надам се да ће у августу наредне године српске екипе моћи да учествују у такмичењу тенкиста, што је код нас већ постала традиција и на чему учествује више земаља“.

Иначе, он је за предстојеће надметање у Москви рекао да ће то бити „такмичење технологија, конструктора, и свих оних који производе технику која треба да штити наше државе“, те изразио наду да ће таква надметања постати традиционална и да ће она послужити као моћни фактор јачања пријатељских веза и поверења међу државама.

Широј српској јавности засад још није познато да ли се домаће посаде тих тешких оклопних возила спремају за пут у Русију, али свакако да би то била добра прилика да у миру и у такмичарском духу одмере своју снагу и вештину са колегама из десетак држава са Истока и Запада, односно из земаља ОДКБ-а и НАТО.

Према томе, с обзиром да је уочи следећег тенковског биатлона, Сергеј Шојгу поручио руским конструкторима да хоће од њих тенкове који ће и ове године омогућити Русима освајање првог места, а исту жељу су већ изразили Италијани и Американци, онда се чини да једино остаје нерешено питање – да ли и српска страна има намеру да учествује и тријумфује на том јединственом и до сада невиђеном такмичењу тенкова у Москви, на коме ће се по први пут у историји најбољи тенкисти света наћи у улози правих спортских звезда?

У сваком случају, то би била шанса да тенкови из Србије однесу победу у конкуренцији оних који су јој били вековни пријатељи, као и оних са којима је Србија до сада, благо речено, имала променљиво искуство. И то у истински спортској атмосфери, на руском полигону Алабино.

Ратко Паић
Извор: Вести РС

Наличје наше друштвене стварности

ШТА СВЕ МОЖЕШ КАД РАДИШ У ФОНДУ ПИО

Да ли су стамбене позајмице, куповина школске опреме и зимнице резултат само добре сарадње синдиката и послодаваца? На чији рачун? Или све то не би могло без сагласности владе која усваја финансијске планове и резултате пословања ПИО фонда? Повољни зајмови за станове одобравани од 1996. и били су предвиђени у финансијским плановима које су сваке године усвајали Управни одбор и Народна скупштина

Чекаоница Фонда ПИО у Београду (Фото Д. Јевремовић)

Фонд за пензијско и инвалидско осигурање запослених деценијама је својим запосленима одобравао стамбене кредите по изузетно повољним условима, камата од 0,5 одсто и рок отплате од 10 до 30 година. Ова пракса би се наставила ко зна докле да државни ревизор у једној од својих контрола то није уочио и у извештају упозорио да давање стамбених зајмова у пензијском фонду, није по закону, због чега је поднета и прекршajна пријава.

У чему су то запослени у пензијском фонду повлашћени и да ли у Србији има још таквих с привилегијама? Зашто им припада ова погодност, док обичан свет по позајмицу мора у банку уз плаћање дебеле камате? Да ли су стамбене позајмице, куповина школске опреме и зимнице резултат само добре сарадње синдиката и послодаваца? На чији рачун? Или све то не би могло без сагласности владе која усваја финансијске планове и резултате пословања ПИО фонда?

Да ли се ово питање може поставити и за ЕПС чији је синдикат пре два дана договорио позајмицу сваком запосленом, јер им то омогућава колективни уговор. Непознаница је да ли ће позајмица бити по 50.000 динара, ма-

ње или више?

Радослав Сретеновић, државни ревизор, каже за „Политику“ да је прекршajна пријава морала да буде поднета, јер није било правног основа да се стамбене позајмице дају запосленима у ПИО фонду.

Пензијски фонд је у периоду од 2007. до 2012. године исплаћивао кредите запосленима за стамбене потребе на основу свог правилника, што није у складу са законима о ПИО и буџетском систему.

Упитан, како коментарише повластице запослених које је државни ревизор пронашао код пензијског фонда, Мирослав Прокопијевић, економиста, каже за наш лист да ће они бити привилеговани све док јавни сектор не буде изложен тржишној контроли.

– Све док јавни сектор не буде контролисан, овакве привилегије које су у нормалним државама инцидент, овде ће се толерисати као нешто што се подразумева, каже он. Привилегије су и плате које запослени примају у јавном сектору, а које ничим нису заслужили, ни по струци ни по знању, што под хитно треба укинути и свести на реалну меру каква је у приватном сектору.

АДМИНИСТРАЦИЈИ ФОНДА 7,9 МИЛИЈАРДИ ДИНАРА

Упитан колико кошта администрација у пензијском фонду, у ПИО кажу да се од укупног расхода 1,35 одсто или 7,9 милијарди динара односи на све трошкове администрације, што подразумева и зараде и инвестиције, одржавање, набавке, дакле, укупни трошкови за функционисање ПИО фонда. Преостали део расхода чине пензије и остала права из пензијског и инвалидског осигурања, кажу у ПИО.

Иначе, све те привилегије коштаће нас банкрота државе, категоричан је Прокопијевић.

Др Нада Новаковић, научни сарадник Института друштвених наука у Београду, каже за „Политику“ да се стара пракса помагања запосленим у државним фирмама наставља, а да је новина само то што се коначно сазнало име онога коме се помаже.

– У јавним предузећима и државним органима наставило се с помагањем запосленима око доласка до стана. Једни су добијали на привремено коришћење станове од државе, за које се у јавности скоро сазнало да их има на хиљаде, други повољне стамбене кредите, за које су гаранције давали не запослени, већ предузеће и установа у којима они раде. У том случају нису се за гаранције банкама које су одобравале кредите давале личне хипотеке, већ је гарант онај код кога је прималац кредита запослен. Таквих случајева има у многим већим јавним предузећима, објашњава Новаковић.

Поменуће „привилегије“ нису последица примене устава и важећих закона, већ договора и интереса пословодства и запослених, објашњава наша саговорница и каже да се по правилу, ту нађе и синдикат, који штити интересе чланства. Њих не интересује да ли је та пракса усаглашена са важећим законима, већ да задовоље своје интересе.

– Основна је претпоставка да су статуту таквих органа (синдиката, фонда) сагласни постојећим законима. Ако тога нема, онда је узалудна хајка на кориснике таквих привилегија, ако им држава то (ни)је одобрила. Најмање имају смисла аргументи да је то грешка, или пропуст ревизора и инспекција. Ревизор и да хоће нема кад да се бави и тако нечим, каже она.

Неспорно је да статуту ових јавних установа треба да буду усаглашени са законима. То је један део приче. Други је, много важнији, да те привилегије не користе запослени у фондовима и органима државе, јер се финансирају средствима свих грађана.

Фонд ПИО је, додаје она, типичан пример испреплетености различитих интереса, од власти, синдиката, до прималаца средстава из њега. С једне стране у јавности се истиче да у Србији има пуно пензионера, 1,7 милиона, од којих трећина живи у сиромаштву, а с друге су подаци о привилегијама УО, па и запослених. То једно с другим – не иде.

У Фонду ПИО потврђују да је правилником решавању стамбених потреба запослених у ПИО донет 1996. године био на снази до 6. 3. 2013. године, односно до ступања на снагу Уредбе о накнадама и другим примањима запослених у организацијама обавезног социјалног осигурања. Зајмови су одобравани за решавање стамбених потреба, под једнаким условима за све запослене.

Новац за стамбене позајмице обезбеђиван је највећим делом од пара које су враћали они који су такође узимали позајмицу пре њих.

Средства за ове намене предвиђена су финансијским плановима Фонда, које је сваке године разматрао и усвајао Управни одбор и Народна скупштина.

Према истом правилнику, објашњавају у ПИО фонду, камата на одобрени зајам износила је 0,5 одсто годишње, што је било савим усаглашено са Уредбом о решавању стамбених потреба запослених у државној својини. Висина зајмова била је условљена висином расположивих средстава.

Јасна Петровић-Стојановић
Извор: Политика

Летачка исповест Суада Хамзића

ПРИПРЕМИ СЕ ДА НАПУСТИШ АВИОН

Официр са изузетном каријером pilota у Ратном ваздухопловству и противваздушној одбрани ЈНА и наш негдашњи војни изасланик у Турској приповедао је о пореклу свог омиљеног сувенира у кутијици за алат и емотивној вези са суперсоничним авионом број 520.

Укључивши се у актуелни, неизбежни Facebook и неке форуме, претежно млађих ваздухопловних ентузијаста, али и колега моје генерације, све чешће сам био у прилици да дајем нека појашњења, испричам скраћену верзију неког догађаја из прошлости РВ којем сам припадао, прошлости моје јединице или сопствене летачке каријере.

У више наврата ваздухопловни ентузијаста су ме молили да понешто објасним проширим причу о неком догађају који сам споменуо. Обећавао сам то неколико пута а обећање је ред испунити и то сам увек чинио. Сада имам двоструки разлог да ову причу и завршим. Ја то желим а и обећао сам.

Један од тих ентузијаста, којих ФБ пријатеља, Дамир Видовић из Бјеловара постави на мрежу један чланак из популарног војноваздухопловног часописа „Крила армије“ из 1969. године који је написао мој класић и пријатељ Чувић-Лелас Милан, зван Фјака. Описао је један од мојих летова које памтим али на начин који је тада био једино могућ. Са временске дистанце у коментарима, након скоро 45 година, написах стварну верзију тог догађаја.

Пеглај ваздух, напусти авион

Био је леп прољетни дан 1969. На авиону Л-12 (МИГ-21 ф-13) број 520 од Задра ка Бихаћу на око 6.000 метара, да не бих „пеглао ваздух“, направих по неколико повезаних десних па левих ваљака. Изводећи авион из ваљка осетих да ми је палица блокирала по нагибу а авион остао у благом левом нагибу, повећавајући га. Вукао сам свом силом палицу у десно, али без икаквог ефекта. Када је авион био у нагибу од око 50 степени, схвативши да ми је палица блокирана, одлучно гурних десну ногу до краја. Авион уз клизање и губитак висине од преко 1.000 метара полако изађе из нагиба. Када крила поравнах са хоризонтом мало вратих десну ногу. Наставих лет са великим клизањем и са скоро пуном десном ногом гурнутом напред. Проверих притиске хидро система авиона, посебно бустерног који обезбеђује рад бустера команди лета, по

Пилот Суад Хамзић

нагибу. Проверих и стање аутономне хидрауличне пумпе НП-27 иако су ми, уверио сам се већ, команде управљања авионом по дубини добро функционисале.

Искључих бустере елерона и пређох на принудно, потпуно механичко, управљање авионом по нагибу када су команде врло тешке, авион тром али управљив.

Ни то није дало никакав резултат. Палица се није дала померити удесно иако сам употребио сву своју снагу. Одлучих да јавим шта се догађа. Командир мог авио-одељења, који је тај дан руководио летењем, се немало збуни када је чуо моју поруку. Почео да ми даје савете, из којих схватих да ћу од њега имати мало користи па му кратко реферисах шта сам већ све предузео прије управљања, више због магнетофона који је снимао сву конверзацију на том радио каналу него ради њега.

Није хтео да напусти авион

Одлучих да прилазећи аеродрому Бихаћ направим симулацију слетања уз испуштање стајног трапа и флапсова и смањење брзине до око 400 – 420 км/ч проверавајући управљивост авиона на висини око 4000 м и на тој брзини проценио како ће се авион понашати на нивоу писте у финалном равнању, на слетању.

Управо сам, по завршеној симулацији, увлачио стајни трап и флапсове на висини нешто испод 4.000 метара, задовољно констатујући да ће авион, посебно кормило правца, имати довољну ефикасност и вероватно добро реаговати на моје команде при

слетању када се огласи Липи, командир моје 352. извиђачке ескадриле, мајор Марко Кулић, непосредни Далматинац, којег смо звали Липи баш зато што је све нас, из миља, тако ословљавао.

- Видра 15 овде Видра 10 – чуо глас мајора Кулића који се, ваљда због истог оног магнетофона са АКП, представи својим личним пилотским позивним знаком:

- Која ти је позиција, шта се дешава?

Јавих да сам на 5.000 метара, управо надлећем Пљешевицу да авион држим „ногом“ да сам управо завршио симулацију слетања по елементима, да је авион управљив али да је командна палица по нагибу блокирана.

- Хајде липи мој припреми се да напустиш тај авион. – огласи се мој командир, пошто ме је саслушао.

- Видра 10, разумео сам Вас, али ја бих да га покушам довести на слетање. Па ако не успем за искакање ћу имати довољно времена.

- Добро липи мој ако мислиш да можеш. Али ништа не ризикуј.

- Разумем! Авионом могу управљати, видљивост је одлична, покушаћу га увести у правац широким кругом, горива имам. – одговорих.

Успешно слетање

Писту прелетех попречно, под око 70 степени, и тек у траверзи Слупња попустих мало десну ногу и нагибом око 15 степени направих широки круг који заврших некако између Огулина и Плашког, скоро идеално у правцу полетно-слетне стазе (ПСС). Изгледало је једноставно. Учини ми се чак лако понирање према ПСС, гледајући је кроз предње лево стакло ветробрана. У понирању ка писти, по прелету радио фара Раковица на висини око 1.000 метара, још смањих брзину и испустих стајни трап. Авион је савршено мирно клизао према писти. Још непуних десетак километара, минут лета! Концентрисао сам се на одржавање правца да, по сваку цену, пристанем на средину писте. Ако то успем онда ми преостаје да у моменту пристајања испарам траверзу (поравнавам уздужну осу авиона са осом писте) и по пристајању задржим авион на бетонској стази, употребом кочница и, по потреби, активирањем падобарана за успоравање авиона.

Али у моменту прелета прага писте схватих да сам висок, брзина превелика, скоро 380 км/ч, око 100 већа од брзине пристајања! Било ми је јасно да морам слетети или искакати јер горива за нови покушај широког круга нисам имао. Енергично повукох ручицу гаса кроз уназад и испустих ваздушне кочнице. Осетих снажан трзај од успорења авиона, тело ми полете унапред, авион се мало пропе и нагну удесно. Инстинктивно гурнух командну палицу напред и улево. Авион се поново трже исправи нагиб и крену у опасни леви нагиб! Повукох палицу удесно и схватих да ништа не ограничава њен ход да је авион поново потпуно управљив!

Гурнух ручицу гаса кроз напред, до пуног, истовремено увукох ваздушне кочнице и преведећи авион у пењање вратих ноге у неутралан положај.

У секунди схватих да је авион потпуно управљив, да је разлог блокаде нестало или неутралисан до даљњег. Како сам авион на то слетање водио са нором количином

горива од нормалне, сада сам морао водити рачуна да не останем без горива па одмах увукох стајни трап, флапсове и кренух у заокрет, ради поновног прилаза за слетање. Повећаним опрезом али потпуно нормално доведох авион у нови прилаз и слетех скоро празног резервоара.

Причајте ви то неком другом...

У књижицу одржавања ваздухоплова уписах све релевантно. Авион прикачише за тегљач и одвукоше у радионицу, где остаде три дана ради темељних испитивања и радова на систему команди за управљање авионом по нагибу. Имао сам и неколико консултативних разговора а један доста неугодан са тадашњим командиром вазд. техничке радионице мајором инг. Славком Госпићем.

Четврти дан, по завршеним радовима, авион полете на пробни лет. Пробни пилот уписа да је авион исправан и вратише га у строј ескадриле.

У документацију авиона је уписано да је извршена темељна контрола свих компоненти команди управљања авионом, исправна хидроинсталација, замењено целокупно хидро уље, филтери, неки калибрисани преливни отвори система и у закључку констатовано да је хидраулични противудар у систему приликом извлачења ваздушних кочница одстранио нечистоћу са калибрисаног отвора и деблокирао команде.

А мени је било савршено јасно да је то све празна прича да је разлог блокаде и деблокаде команди лета по нагибу био неки механички предмет који се заглавио у механизму команди лета а који је исплао и деблокирао команде у моменту снажног трзаја авиона када сам испустио ваздушне кочнице и истовремено повукао ручицу гаса назад, палицу мало померивши у лево компензирајући настану ситуацију. Да није било тако, тог механичког предмета, команде би функционисале када сам искључивао бустере елерона (дакле хидраулику) када се

Специјална шема МиГ-а 21 поводом 50 година службе ДА СЕ ПАМТИ

Ловац-пресретац МиГ-21 напунио је 50 година у служби домаћих ратних ваздухопловстава септембра претпрошле године. Ваздухопловство и противваздухопловна одбрана Војске Србије има спремну посебну шему фарбања којом би по свему судећи то и обележило.

Аеродром Батајница дом је скоро 52 године авиону који важи за једну од најдуговечнијих борбених летелица која је

вероватно произведена у највећем броју примерака икада. Тренутно је у саставу 101. ловачко-авијацијске ескадриле која је за рођендан свог омиљеног авиона припремила и специјалну комеморативну шему фарбања.

Постоје планови да реп авиона МиГ-21УМ евиденцијског броја 16180, уколико се одлука о посебном обележавању спроведе до краја, буде украшен овом упечатљивом шемом:

Петар Војиновић
Извор: Портал TangoSix

Предлог урађен у фото-шопу на фотографији авиона МиГ 21
Бочни изглед идејног решења

бустери дословно претварају у обични механички спој, полугу, у систему команди лета.

Али, схватио сам: није било разумно даље инсистирати на тој чињеници, таласати непотребно јер, ни тако – ни тако, нико ништа тиме не би добио, па ни ја. Изузев, можда, моја професионална сујета некакву сатисфакцију.

комплет, не зато што ми је потребан у кући већ зато што ми је годинама постајао све дража успомена.

И било је најлогичније све прећутати. Ко ради, греша. Били смо млади, грешили и учили заједно.

Волели смо своје авионе

Уосталом, да сам ја „пеглао“ ваздух, тај кључ би вероватно остао у уплати крила (до следећих радова) а не би се „наместио“ баш у кинематику механичког управљања елеронима којом су сви Мигови 21 били опремљени. Или да сам стиснуо петљу па повео авион у још један леви ваљак, кључ би вероватно исплао из тих „маказа“, или бих ја у ваљку морао искакати? Ко зна?

Авион бр. 520 је ускоро предат ловачком пуку у Скопљу. У Приштини је дочекао своју старост и пензионисање (расход по истеку ресурса) крајем 1970-их. Рекоше ми да је на аеродрому Петровац (Скопље) постављен на постамент.

Да ли је још увијек тамо? Мени је драг. Памтим тај лет на њему и нашу заједничку срећу. Дочекали смо сваки своју пензију! Ипак волео бих знати шта је са тим авионом? Да ли још увек стоји на своме постаменту у Скопљу или је можда завршио на некој фурди, неком отпаду, као, нажалост, већина авиона које смо и ми и наши механичари волели као своје најближе.

Петар Војиновић
Извор: портал TangoSix

Кратки биографски подаци

ПУКОВНИКУ ИМА КО ДА ПИШЕ

Суад Хамзић рођен је 16. 7. 1945. године у Сарајеву, завршио је чувену гимназију у Мостару а затим је у јесен 1963. примљен у Ваздухопловну војну академију. Прво постављење након академије било му је у 352. Извиђачка авијацијска ескадрила. Летео је на тандерџетима, сејбровима и на свим верзијама авиона МиГ-21 које је ЈНА имала у наоружању. Завршио је Командно штабну академију РВ и ПВО и 1977. године послат је у Велику Британију, где је годину дана касније завршио RAF Staff College.

У септембру 1980. године упућен је у САД ради евалуације авиона Ф-5, тачније верзије Ф-5Ф и Ф-5Е, као и прототипа извиђачке верзије – РФ-5Е. Од септембра 1986. до септембра 1990. године вршио је дужност војног изасланика оружаних снага СФРЈ у Турској. У пензију је у чину пуковника отишао 1993. године.

Кључ за успомену

Прошло је скоро три године. Била је субота па смо, нормално, одабрали тај дан да испратимо једног омиљеног колегу пилота у прекоманду за Батајницу. Већ је било касно, можда и рано у недељу када ми уз шанк Дома пилота приђе мој вршњак, млади механичар авиона који се на дужност у ескадрилу, по завршеном школовању, јавио исти дан када и ја у Загребу 1966. године.

– Хамзо ја теби не могу да погледам у очи. Оно је био мој кључ. Видио сам да ми фали, али мислио сам да ми га је неко мазна'о у радионици. Схватих истог момента.

– Ма пусти то, било, прошло, добро је завршило. – Загрлисмо се. Излупасмо по леђима.

Неколико дана касније, у току летења, приђе ми мој механичар, гледајући ме у очи: – Ево Ти Хамзо овај кључ за успомену, ја га и тако не користим одавно, не могу! –

Потапшах га по рамену, захвалих му и ставих виљушкасти кључ у џеп летачког комбинезона. И сада су на квалитетном, грубо израђеном али прецизном кључу на функционалним виљушкама, видљиви ожигљи које су оставиле полуге „маказа“ кинематике команди лета авиона бр 520. Пре неколико година сам га из ауто комплета алата преместио у онај бољи, у кућни

Догађаји и односи између држава у којима се заобилази истина

УПОРНИ У ОБМАНАМА ЧОВЕЧАНСТВА

У мору лажи истине не помажу да се умањи информациони хаос. чувени афористичар Јиржи Лец био је у праву када је тврдио да „истина увек исплива на површину – удављена”.

Када ће новинари почети да мисле? Њихове непрецизне реченице постају опасне за опстанак људског рода. Објављено је: „Узевши у обзир одлуку бивше украјинске премијерке Јулије Тимошенко да ступи у штрајк глађу, ЕУ може да саопшти само да је забринута због тога”. Каква глупост! Није се састала ни Европска комисије, а камоли Европски парламент, да би се обликовао став Европске уније. Још једна лаж. Можда је неко и рекао такву оцену, али тај неко има име и презиме и не може да говори у име Уније.

Чини се да је у праву познати математичар, члан Руске академије наука, професор на Механичко-математичком факултету Московског државног универзитета, Анатолиј Тимофејевич Фоменко када у књизи *Статистичка хронологија (математички поглед на историју)* – у ком смо веку? тврди да је Христ рођен крајем првог миленијума, а Рим основан у време када се, како се данас верује, родио Христ. Веома искрено звуче ставови Божицара Митровића, када описује лажи настале након вишевековног рада ватиканских логографа и глосатора. Уосталом, никако не изгледа логично да свет зна шта је радио римски литерата Хорације у осмом веку п.н.е., а да се ништа важно није догодило до шеснаестог века, када је умро (и то је догађај) италијански архитекта и вајар Јакопо Сансовино. Које су потребне толике лажи? Зашто онда хрлимо у чељусти Запада, који је подојен делима попут *Извора мудрости*, збоје коју је још 1653. године објавио Балтазар Грацијан. Следе два карактеристична цитата:

„Своје намере остави у неизвесности. Већ тиме, што се чуде новоме, цени се твој успех. Играти се отвореним картама није корисно ни угодно. Не казујући своје намере одмах, изазиваш очекивање, особито ако си по висини свога положаја предмет опште позорности. При свему остави, нека се назире нешто тајанствено и самом својом затвореношћу побуђуј страхопоштовање...”

Глас опште глупости

„Мисли као њих мало, а говори као већина. Обмана се не да разбити тиме што хоћемо да пливамо уз воду; ово нас напротив доводи у опасност. Једини је Сократ, који је то могао... Брзо се множе они, који се љуте и збоје покућеног

Пише:
проф. др
Светозар
РАДИШИЋ,
пуковник у
пензији

предмета и због онога, који је тај предмет хвалио. Истинитост је за њих мало, а превара је тако општа, као да је свима заједничка. Мудраца не можеш познати по оном што говори на тргу, јер он тамо не говори својим гласом, већ гласом опште глупости, макар он ту глупост порицао из дубине душе...”

Можда су због таквих учења медији пуни лажи. „Гардијан” је објавио да је Велика Британија ушла у рат у Ираку на основу лажи, полуистина и манипулација. Разлог за тај британски самооптужујући став је парламентарни сукоб, садржан у изјави бившег лабуристичког министра Тонија Бена, да је Ентони Блер опет лагао и да је рат против Ирака заснован на лажима. Међутим, јавна је тајна да је Велика Британија ушла у рат као сијамски-близанац Сједињених Држава, чији су уласци у ратове на основу лажи проверен и устален специјалитет. О томе на шта су све спремне администрације САД писао је Скот Пек у књизи „Људи лажи”.

Шампиони лажи

Опасне обмане не односе се само на рат у Ираку. Џорџ Буш Јуниор је, док је био у посети Уганди, признао да је ЦИА подржала његов говор у којем је рекао неистину да Ирак покушава да се снабде уранијумом у Африци. Лажним разлозима за напад, осим потребе да се свргне од Американаца дуго неговани брат тридесеттреднег степена Садам Хусеин, и нађе оружје за масовно уништавање, придружио се баук све модернијег тероризма. Доналд Рамсфелд је објаснио да су САД ушле у рат са Ираком, зато што је атентат на Њујорк и Вашингтон, 11. септембра 2001, променио оцене о рањивости САД од напада таквим средствима.

Петер Стиегниоц, научник са бечког

универзитета тврди да је лаж живот, будући да неки људи дневно изговоре и по 200 неистина. Највећи проблем је када се лажи користе у међудржавним односима, а опасно је што се на судбоносне обмане не реагује. На пример, „Њујорк тајмс” је у априлу 1999. констатовао да је Весли Кларк обичан лажов, а „Индијан” је за портпарола НАТОа Џемија Шеја и његове шефове у НАТОу тврдио да су шампиони лажи. Проблем је што су лажови добили награде за учешће у психолошко-пропагандним операцијама и за „коллатералне штете”, у којима су страдале девојчице, телевизијске станице, возови и аутобуси пуни цивила, колоне избеглица и кинеска амбасада.

Такав однос према лажима глобалиста није изненадио чувеног писца Џона Ле Кареа. Он сматра да је истина данас, у већој мери него икада раније, у рукама новинских магната, манипулатора и професионалних лажова.

Не треба заборавити да је креатор „империје ума”, Винстон Черчил, изјавио: „У ратним временима истина је тако драгоцене да би увек требало да је прати телесна стража лажи”.

После 11. септембра 2001, свет је ушао у нову фазу у којој се наслућује рат свих против свих. Чини се да администрација САД, у страху од одмазде, улази у „врзино коло”, у којем ће покушати да тероризмом сузбије тероризам, а да при том за-ташкава истину да је узрок тероризма грамзивост трилатералних мегакапиталиста у Њујорку и Лондону. Уосталом, „Њујорк тајмс” је у фебруару 2001. објавио да стручњаци за психолошке операције из Бироа за стратешки утицај у Пентагону спремају кампању лажи у тзв. борби против тероризма.

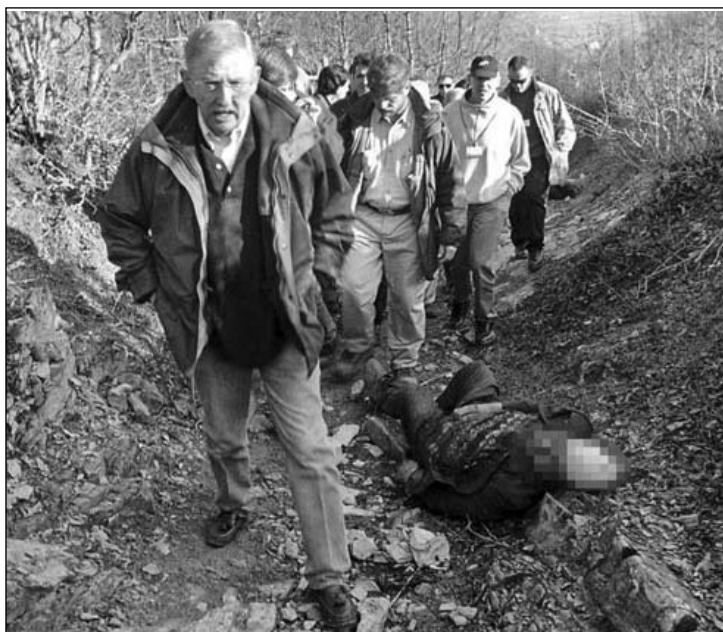
То је већ остварено, с обзиром на то да су истраживања психолога у америчкој држави Масачусетс, показала да у Америци најбоље пролазе лажови. Дејвид Калахан је у књизи „Култура обмане: зашто све више Американаца прави прекршаје да би напредовали” навео занимљиве податке: „У САД је, од 12.000 анкетираних, 74 одсто починило бар једну превару на испитима, 52 одсто уписало је лажне податке у молбама, 28 одсто високих функционера фалсификовало је степен образовања у документима...”

Авион није пао на Пентагон

У вези са истом темом, Дајен Свенсон, професор професионалне етике у Канзасу је изјавио: „У Сједињеним Државама се исплати лаж, због оштре конкуренције и неизвесности”. Савремена и све популарнија гнома САД је: „Истину изнесе они који немају шта да изгубе – дакле, они које не треба следити!”

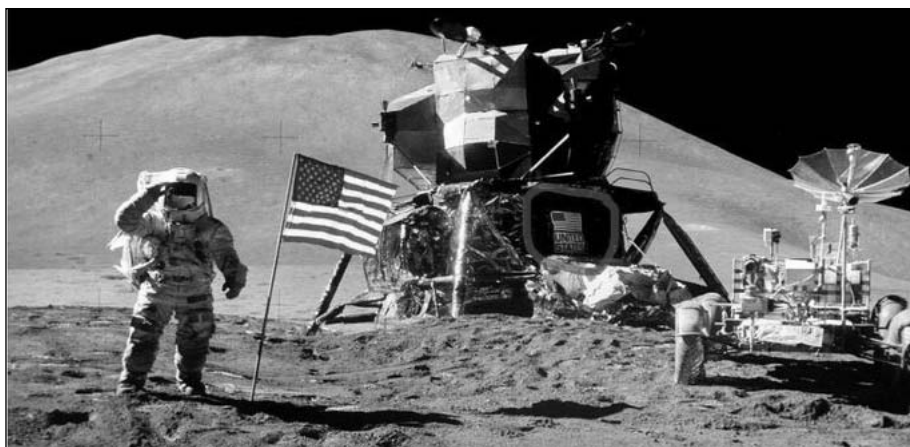
Однос према истини у САД је основни разлог што је њихово Министарство правде покренуло поступак против Беле куће, када је установљено да су њени станари „провалили” тајну агенткињу Централне обавештајне службе. Испоставило се да су је потказали из чисте освете, будући да је њен супруг, Џозеф Вилсон, разоткрио Бушове лажи о Садаму Хусеину.

Како се зна на шта су спремне владајуће гарнитуре у „Белој кући” највероватније је да је француски новинар Тјери Мејсан у књизи „Страшна лаж” рекао истину. Он тврди да ниједан авион није

Режирана лаж у Рачку послужила је за агресију НАТО-а на СРЈ

Светска сензација: амерички космонаути се никада нису искрцали на Месецу

пао на Пентагон 11. септембра 2001, будући да нема авиона на снимцима направљеним непосредно после хаварије. Према његовим сазнањима у зградама Светског трговинског центра у Њујорку активиран је експлозив. Када је упитао одговорне зашто није дозвољена конгресна истрага, није добио одговор. Он сматра да је реч о лукавству САД да реши проблем унутрашње безбедности, о завери „војноиндустријског комплекса“ и начину превентивног решавања проблема рецесије. Убеђен је да је инсценирање несреће, засновано на војној доктрини, искоришћено да се прошире војне снаге НАТОа и САД на исток и за освајање уносних авганистанских поља, ради контроле *Пути дроге*. Ставове заснива на чињеници да је борба против тероризма најunosнији посао, будући да САД јачају изазивајући ратове и занављањем и продајом наоружања.

Када је реч о америчким лажима занимљиво је, према писању „Економика“, да је Џорџ Буш против Алана Гора применио, у предизборној кампањи, „невидљиве поруке“. Наиме, иза исписаних ставова који су говорили о предностима и програму Ал Гора, на екрану је била „уграђена“, у тзв. 25. слици, и порука за подсвест – „он је лажов“.

Залудне истине

Вероватно су наведени и слични подаци, навели угледног израелског аналитичара Јоханана Раматија, из јерусалимског Института за одбрану запада, да каже да је понашање Сједињених Држава у процесу глобализације успловило, да највећа светска сила сада има мало непријатеља, много непријатних „партнера“ (који траже прилике не би ли поравнали рачуне), да нема правих пријатеља и да има опасне илузије. Проблем је још већи, будући да те државе нису самосталне. Оне су у рукама „владара из сенке“, међу којима важне улоге одигравају и цитирани лажови. Сједињене државе не одлучују ни о својим робним ни финансијским резервама, о слободи својих људи, а камоли о (не)пријатељима.

Не може нико тврдити да истина није помињана, али је сасвим извесно да је била залудна. На пример, у лондонском листу „Индиependент“ забележено је да је Алија Изетбеговић масакрирао сопствени народ као лукавство срачунато на задобијање светских симпатија и призивање војне интервенције. Пољски лист „Впрост“ објавио је да је Изетбеговић инспирисао злочине на Маркалама. Поштоваоци истине се сећају да је француска ТВ (ТФ 1) потврдила да су муслимани испалили мину на Маркале и да су, при том,

приказали фотокопију Овеновог писма Бутрос Бутрос Галију, у којем се то наглашава. Хајс Вер, британски бригадни генерал, командант штаба снага УН у Босни, отворено је рекао: „Муслимани, а не Срби, ‘даве’ Сарајево“. Филип Моријон је упозорио свет да „муслимани не желе укидање блокаде Сарајева, будући да се Влада БиХ плаши да ће људи напустити Сарајево и да ће свет престати да се интересује за рат у БиХ“. Већ у децембру 1993. „Њујорк тајмс“ је оптужио Хрватску да је протерала 280 хиљада Срба.

За истину изгледа нису били довољни подаци Комисије експерата УН за ратне злочине у бившој Југославији. У извештају ИЦСС пише: „Извршено је 55.000 ратних злочина: тих 55.000 злочина највећим делом се односи на зверства почињена над српским цивилима у Хрватској“. После прогона Срба, у августу 1995, Карл Билт је изјавио да би Туђман могао да одговара за ратне злочине. На његову изјаву нико није реаговао до Туђманове смрти. Америчка штампа је на ударним странама објавила вест да су посматрачи згранути хрватским злочинима у Крајини.

Трибунал огрезао у лажима

Занимљиво је да је Бела кућа признала тврдње „Вашингтон поста“, да оружје муслиманима у Босни није стизало само из Ирана, него из још седам других земаља (Авганистан, Брунеј, Пакистан, Саудијска Арабија, Малезија, Аргентина и Мађарска) и да је то рађено са знањем и сагласношћу званичног Вашингтона и то од почетка рата. Чинили су то у јесен 1992. године, у време администрације Џорџа Буша Сениора. Ипак, Бил Клинтон је на питање да ли САД шаљу оружје у Босну одговорио: „Не!“

На питање бугарског листа „24 сата“: „Зашто смо, дођавола, против Срба?“, дала је једноставан одговор јапанска ТВ: „НАТО и УН су непријатељи Срба. На муслиманској и хрватској страни врви од војника УН, а на српској страни нема ни једног јединог“ „Женмин жибао“ је после дугогодишњег увида закључио: „Нелогиично је оптуживати Србе. Чињенице су биле против санкција према Југославији“. Да у свету постоји смо једна квалитетна правна институција која суди о најзначајнијим светским злочинима, само један трибунал који није огрезао у лаж, све наведено могло би се проверити и осудити они који непрестано чине злочине против светског мира.

Излози њујоршких књижара потврђују да се у Сједињеним Државама много лаже. Председник Џорџ Буш, његов отац и њихови саветници приказани су као главни кривци. Најпопуларнији наслови у излозима су: Дејвид Корн „Лажи Џорџа Буша млађег: усавршавање политике обмане“; Џо Конасон „Велике лажи: Пропагандна машинерија деснице и како она изврше истину“; Ал Франкен „Лажи и лажљиви лажљивци који их причају: коректан и избалансиран поглед удесно“.

Осим што је написао књигу о лажи у политици, Дејвид Корн је и јавно оптужио председника САД речима: „Џорџ Б. Буш је лажов. Лагао је на велико и на мало, директно и случајно. Замагљивао је истину – не само пуком грешком, већ намерно, упорно и непрекидно“. Какви су лажови (или људи, свеједно је) предсе-

дници САД показали су у ТВ дуелу 9. октобра 2004. Кандидат Џон Кери је рекао: „Да нисмо напали Ирак уштедели бисмо 200 милијарди долара и убили Осама бин Ладена“. На то је Џорџ Буш Јуниор одговорио: „После свргавања Садама Хусеина САД и свет су сигурније и боље место за живот“.

Злоупотребе медија

Кад председници САД лажу није чудно што то чине и амерички новинари. Откривено је да је Хералдо Ривера лажно извештавао из Авганистана – тврдио је да извештава из Кандахара, када је био у области Тора Бора. Да САД крију истину од својих грађана потврдио је и отмичар авиона који је почетком јануара 2003. кружио изнад Франкфурта, само да би скренуо пажњу на погибију астронаута у несрећи америчког спешбатла 28. јануара 1986. Не чуди ни тврдња лондонског „Дејли мејла“ да је Пентагон писао лажна писма војника из Ирака, прикривајући велики број убијених, самоубиства и дезертирања.

Према свему судећи, Мишел Колон, је био у праву када је у књизи „Пажња медији“ навео да рат у Југославији није почео бомбама већ лажима: „Уверили су нас да су Срби у Босну дошли споља и напали муслимане“.

Уосталом, постоје бројни докази да званичници САД не беже од лажи у свом информисању. Британски Би-Би-Си је био јасан: „Вашингтон је признао да није било удара ‘скад 2’ на Кувајт, да није пронађено оружје за масовно уништење, да није заробљено 8.000 него 2.000 Ирачана, а затим да заробљеници нису војници већ покупљени сељани из кућа, да су амерички војници заиста заробљени“.

Уз текст „Све је почело једном лажи“, објављеном као коментар немачке државне телевизије АРД о лажима Нато планера, у политичком магазину „Панорама“, приказана су докумената и закључено је да се кључна обмана односила на „хуманитарну катастрофу албанског живља“.

Ценовници лажи испостављају се оптуженима у Хагу. Ништа не значи што је Курт Велдон, члан Представничког дома америчког конгреса, закључио да је бивши председник САД Бил Клинтон извртао чињенице о масовним убиствима на Балкану, оправдавајући Нато инвазију на СРЈ, у пролеће 1999. Нема користи ни од истине објављене у париском „Маријану“: „На пуно светло избиле су лажи у чијој сенци се водила жалосна операција Натоа“. О томе је писао и Јирген Елзесер, аутор књиге „Ратни злочини – бестидне лажи и жртве Натоа у косовском сукобу“.

Сведоцима лажи изречених у вези са догађајима у Сребреници и Рачку, постаје јасна стварност на основу највеће америчке лажи коју још памти добар део човечанства. Реч је о лажном слетању на Месец. Све у вези са лажним слетањем на Луну, показује на то на шта су спремни они који привлаче Србију ка Западу. Подсетимо се.

Лажно слетање на Месец режиро је Stanley Kubrick (1928–1999). У документарном филму Арте Франце (Arte France) у режији Вилијема Карела (William Karel) посвећеном Стенлију Кјубрику и Вернону

Волтерсу, о лажном слетању на Месец, говорили су: Кубрикова супруга Кристијен Илијен Харланд Кјубрик, Хенри Кисинџер, Доналд Рамсфелд, Ричард Хелмс (директор ЦИА), Лоренс Инглбергер, Еве Кендел (Никсонова секретарица), Александар Хејг, Ambrose Chapel (бивши агент ЦИА-е) и Гал Вернон Волтерс (директор ЦИА-е у време убијања сведока). Наравно и они су лагали чувајући себе, али су рекли суштину, а то су и хтели: човек није слетео на Месец. Зашто? Зар свет то не плаши? Зашто онда Руси нису слетели на Земљин сателит? Шта спречава човека да напусти своју планету?

Слетање на месец велика обмана

Страшно је и то на шта су спремни лажљивци. Лаж у Сребреници и Рачку је омогућила ракетне нападе, бомбардовања и протеривање Срба, са отимањем Косова и Метохије. Међутим, лаживи ради заштите лажи унијају немилосрдно и своје потчињене. Генерал Гал Вернон Волтерс, доживео је смртносни мождани удар у ноћи између два интервјуа за француску телевизију, у вези са убијањем екипе сниматеља. Кажу да је претходно вече деловало веома здраво. Да би убио четворцу људи који су снимали лажно слетање на Месец, Ричард Никсон је послао у операцију 150.000 људи и пола 6. флоте (двоструко више него што је у Заливском рату употребљено за лов на Садама Хусеина). Тонски техничар, Енди Роџерс, изгорео је жив у саобраћајној несрећи. Џим Гоу (Jim Gow), помоћник режисера нађен је мртав у свом базену. Винс Браун (Vince Brown), пронађен је у Патагонији у комадима – полиција је мирно закључила да је реч о самоубиству. Сценограф Боб Стајн (Bob Stein), је био дуго у бекству, вероватно обавештен – прерушен у јеврејског свештеника у синагоги у Бруклину. Када је пронађен, био је претучен. Последњих шест месеци живота провео у болници у коми. Једног јутра пронађен је мртав. Стенли Кјубрик до смрти није напуштао дом.

Злочини и лажи су некако у нераскидивом загрљају. Проблем је што неки људи никад неће сазнати да су живели у лажи. На пример, Хироши Мотојама, човек науке и религије, свештеник, филозоф, јогин, психолошки физиолог, компјутерски експерт, истраживач источњачке медицине, електроинжењер, духовни исцелитељ, је у својој књизи *Карма – Ренкаријација* написао да је највећи историјски успех човека – спуштање на Месец.

Ради истине, треба издвојити и коректну изјаву Колина Пауела: „...Главни допринос западних лидера Босни и њеном народу биле су бомбе и лажи; а истина је јако важна, јер ако се не схвати како је рат почео, избиће други“. Све се чини да избије „други“.

И после 15 година НАТО убија по Србији

ТЕМПИРАНА БОМБА

Нико са сигурношћу не може да каже колико је пројектила са осиромашеним уранијумом завршило на нашем тлу. Током бомбардовања Србије 1999. године коришћен је осиромашени уранијум. Хиљаде и хиљаде људи, укључујући и велики број деце, умрло је после рата у Србији од последица употребе пројектила са осиромашеним уранијумом. Апсурдна је чињеница да је више људи страдало након завршетка рата 1999. године, него током самог бомбардовања.

Тајна страдања је у удахнутој радиоактивној прадини. Наиме, трећина, односно половина честица које остају на погођеном месту су „фине“ прадине. Након удисања, та прашина остаје у плућима особе која се затекла на месту експлозије и ту непрестано зрачи смртоносном радијацијом. Као последица наступају болести, највише канцерогене и леукемија, потом побачаји код жена, сушење крвних судова и, накнадно, читав низ генетских деформитета. Неретко се и деца рађају деформисана.

На нашим просторима осиромашени уранијум примењен је најпре приликом бомбардовања Републике Српске, у августу и септембру 1995. године, а потом у агресији на Србију (СРЈ) 1999. године. Током агресије НАТО је гађао пројектилама са осиромашеним уранијумом углавном југ Србије, али и Нови Пазар. Ко смет је на више места преоран пројектилама са осиромашеним уранијумом.

У Србији се очекује наредних година „експлозија“ оболења од свих врста рака, као последица бомбардовања НАТО-а, упозорава Друштво Србије за борбу против рака. „Процењује да ће од свих тумора бити 40.000 оболелих и да ће око 22.000 људи преминути од малигних тумора, јер се наредних година навршава такозвани „латентни период“, односно време када се након изложености радиоактивним материјалима, као што је осиромашени уранијум 238, појављују оболења од рака. Просечни латентни период за солидне туморе, односно све остале туморе, износи 15 година. То значи да ће ова 2014. година бити фатална.

Радиоактивна прашина улази у људски организам преко дисајних органа или путем воде и контаминираних хране, а потом се из организма, након што направи штету, избацује после 15 дана, тако да – када човек касније обולי, код њега се не могу наћи трагови уранијума. Када радиоактивно зрачење дође до ћелије, ствара се ДНК канцерогени комплекс. Више од 80 одсто становништва у Србији има у свом организму овај комплекс, и стари и млади – тврди онколог професор др Миодраг Миша Ђорђевић.

Јапанским дозиметром који мери кумулативну дозу током 24 сата радиоактивног зрачења доказано је, након бомбардовања амбасаде Републике Кине, било повећано радиоактивно зрачење у улици Тошин Бунар Нови Београд.

Још јуна 1999. године су научници из северне Грчке објавили су резултате према којима у том региону сваки пут када наиђе ветар из правца Србије била забележена повишена радијација за најмање 25 одсто.

Повезаност бомбардовања и повећања броја малигних оболења у Србији је и даље табу тема.

Света Стошић

На 15.годишњицу од агресије
Натоа

БОЖУР ЗА ИСПАРАНО ЛИЦЕ

Зарула са сред Америке а атерира, у деловима, на
српској земљи са товаром који је требао да нас још
више умањи и понизи.

*И рече Бог - Не уби!
- Не уби - рече и човек
који прихвати Свевишњег.*

А нас убијају. Убијају нас безбожници. Они који у срцу не носе Бога. Како ће кад ни срца немају. Они који не знају за љубав. И не могу знати. Љубав је осећај који се у срцу рађа. Убијају нас нељуди, арогантни и цинични у својој бестијалности и себичности. Они којима је интерес животни мото а батина метод којим до њега долазе. Они нам у име Бога, на крилима **Милосрдног анђела**, донијеше овај дан. Како безбожништво. Каква хипокризија.

Над Србијом се те двадесет четврте мартовске вечери, којом само што искорачи пролеће које доноси радост и живот, надви копрена мрачна. Тама затрије дан. Европа стаде иза своје срамоте. Америка је увек на тој страни.

- Колумбо, Колумбо, мајку ти радозналу... проговори један виспрени Србин, на свој српски начин.

А доле на земљи, овој исконској, српској и светлост отпора и мрак смрти.

Док се све претвара у прах и пепео и разлиже лелек за оним које Бог назва ближњим, на трговима се ори песма бунта и отпора. Рационална онолико колико је рационалан наш бол и велика онолико колико је велика наша вера.

На мостовима шумадијско коло игра живи штит. Не нарушава му ритам ни језиви хук „паметних бомби“, који пара тишину неба. Срби у небо не гледају. Тамо немају шта да виде добро. Одатле им данас долази мрак, нечаст и кукавичлук. А Срби воле светлост, чист и храброст. Они сада лице на Ските који на површици ледене долине јуре зеца, чекајући смрт под мачем окрутног Дарија.

И ово су неки нови Скити. И нови Персијанци, обешчашћени, окрутни, кукавни у својој сербезној недодирљивости. А неки кажу да Срби и јесу Скити и да смо овде били много пре шестог века, како нам датум нашег постојања записа англо-германска историографија. Ако смо Скити, о њима је писао Херодот пет векова пре Христа. Нестали су два века п.н.е и ко зна где су се запутили из црноморских степа. Можда баш на Балкан.

Зар то није светлост?

Тутњи вихор нечовештва. Гушимо се у диму и пепелу страдања и уздижемо у својој смелости и снази.

- Извините нисмо знали да је невидљив!- рече један Србин када им обори смо понос њихове авијације, невидљиву

авио тврђаву. Зарула са сред Америке а атерира, у деловима, на српској земљи са товаром који је требао да нас још више умањи и понизи. Давид и Голијат средтоше се поново, само не на библијском пољу Воаз, крај Витлејема, него на српској равници где Голијата дочека Давид са својом српском праћком.

И то је светлост!

И све такво је светлост!

А сад о смрти!

Док је трајала та варварска најезда, а траја 78 дана и још дугих 78 ноћи, убијаше нас.

Професионално, јер то најбоље умеју да раде. Убише преко 2.000 а ранише три пута толико Срба. Свих десет милиона изађе са рањеном душом.

Зашто?

Остадосмо без 50 здравствених установа. Разорише 190 школа. Оштетише 12 пута. Срушише 50 мостова. Да се људи не спајају.

Зашто?

Сваког од тих 78 дана и ноћи 200 до 300 авиона у 34.000 полетања донеше нам товаре смртоносних бомби. И отрова за наше потомство. На наше градове, села и поља бацише 25.000 бомби и 1.300 крстарећих ракета приде. Са њима нам убише и 460 припадника војске и 114 припадника милиције.

Зашто?

У напад на беспомоћне људе и децу, још нерођену, који су за њих само колатерална штета, убише у Алексинцу 17 људи, у Грделичкој клисури 55, Сурдулици 25. У Нишу исто толико. У избегличком, конвоју на Косову 75... Не штедеше никога. А и зашто би... па то је само колатерална штета.

Зашто?

Разорише на десетине цркава и манастира. Руше и скрнавље у име њиховог Бога. Милосрдни анђеоло не штеди ни оно што је свето.

Априла месеца '99. проструја ледена вест: бомбардована Грачаница, бисер средњовековне српске и светске баштине.

Зашто?

Због уморних руку и црне повезаче
Због безброј бора што ојадише лице
Због горког млијека чеду кад заплаче

Злочин против мира и човечности

На мети НАТО нашли су се неужни цивили

Због силних поворки низ јагодице
Због ове земље што је твоја мука
Због густе магле што је јутрос ови
Због свега што је свето нек не клоне рука.

Благослови, Господе, благослови!
Лед се таложи у души. Није ово бол само песника кроз чије сузе речи истичу. Ово је бол народа који у бесудном свету цеди своје јаде.

Али слушај:
Векови су силни јутрос уздрхтали
Темеље стисла земља мученица
Многи су сужњи јутрос заплакали
Освану рањена сестра Грачаница...
Светиња је она. Свог рода одива
'Крените оци! За њима синови!
Нађите мелем, пољем преко њива
Благослови, Господе, благослови!

Огрија ме неки понос. И позив. Нашто друго него на отпор. И Темистокле је после битке са Персијанцима код Саламине, пет векова пре Христа, рекао Грцима: Да нисмо гинули, ми би смо изгинули! Као да данас говори нама.

А поетеса пева:
Пронађите мелем за груди рањене
Донесите божур за испарано лице
Устремите небу подвижничке зјене
Косово. Јутро. И зов тужбалице
Вјекове силне јутрос уздрхтале
Надпљећу птице. Опет гавранови
Хиљаде руку јутрос свијеће пале
Благослови, Господе, благослови!
Схватих зашто! Да се овај дан никад више не понови!

Мирослав Мишо Бакрач

РЕВИЗИЈА ПРОШЛОСТИ У РЕЖИЈИ ВЕЛИКИХ СИЛА

100 ГОДИНА
ОД ВЕЛИКОГ
РАТА.

У повампиеним предрасудама о узроцима, поводима и последицама Првог светског рата, назвати Гаврила Принципа терористом, „Младу Босну“ терористичком организацијом, а Сарајевски атентат третирати као окидач за његово избијање, без сумње, означава пуцањ у истину.

Србија је једна од већег броја земаља које ће се 2014. бавити историјом Првог светског рата. Предстоји јој, нема дилеме, међународни час историје, на коме ће слушати и оно што би наши прадедови назвали лажима, да пре сто година нису погинули за истину. А истина је, кроз писани облик, сачувана у Архиву Србије, Војном архиву и другим институцијама, из чијих ће депоа, поново, светлост дана угледати познати, али и неки непознати документи који ће све тезе о кривци Србије за Први светски рат учинити научно бесмисленим. О кривци Србије пише се и говори у иностранству, али о томе „паметују“ и неки домаћи некомпетентни појединци. Дакако, питање је много озбиљније да би одговори о њему могли бити утемељени без чињеница (документарности).

Питање ревизије историје Првог, али и Другог светског рата, а посебно релативизација кривице и одговорности за људске жртве и огромна материјална разарања није ново. Па и сама ревизија историје Првог светског рата, има своју историју. То се, на најгрубљи начин, плачкањем архивске грађе из српских архива чинило током Првог, а посебно у току Другог светског рата. Најкраће речено, циљ плачкања архивске грађе из српских архива, која се мери стотинама сандука архивалија, био је да се пронађе било какав писани траг који би Србију довео у везу са Сарајевским атентатом и неким другим актуелним догађајима.

Цео век од избијања Првог светског рата, духови старих непријатељстава још нису умирани. Поново се воде расправе о узроцима и поводима који су свет увели у Велики рат, а у Србији се помало страхује и од наметања „нове истине“ о томе. Наиме, негативни имиџ у Европи и свету, који Србију прати скоро две и по деценије, плански је и систематски рађен и споља и изнутра. Стварано је глобално уверење да су Срби растурили Југославију, масовно убили и протеривали и разарали по Хрватској, Босни и Косову, како би створили „велику Србију“. Сви остали су, наводно, невини страдали, а ако су неког Србина убили и протеривали, било је то случајно или у самоодбрани. Разуме се, то је била претпоставка за ударе на српске положаје у Босни и бомбардовање НАТОа, са или без резолуција Савета безбедности УН. У

Пише:
Крسمан
Милошевић

томе је учествовало неколико десетина најмоћнијих земаља света. Концесије које је Србија сада, силом неприлика, учинила на Косову и Метохији, тумаче се као њено „кајање“ и „признање“ кривице.

У неким земљама Запада, перфидно се интензивира кампања да се Срби прогласе главним кривцима за Велики рат, а „обрише“ улога двеју царевица, Аустроугарске и Немачке. Корак по корак, Немачка пере („гласа“) прошлост. Пошто је преузела економско и политичко предвођење Европске уније, нимало није чудно да своју надмоћ покушава да прошири и на своју интерпретацију прошлости. Како у политици ништа није искључено и трајно (сем интереса), ко зна, можда ће Србији као услов за пријем у Европску унију бити наметнуто да прихвати кривицу за Први, а можда и Други светски рат. Добро се зна да су први устаници у окупираној Европи били Срби, да су бар привремено задржали део снага Вермахта планираних за Источни фронт, па тиме за неколико недеља одложили напад на СССР, да су и у завршној противофанзиви једним делом учествовали заједно са снагама Црвене армије.

Узроци

Када је реч о одлуци вођстава двеју царевица, Аустроугарске и Немачке, да поведу Први светски рат, сва досадашња историјска истраживања чињенично указују, да је она била резултат деловања више узрока, знатно ширих и дубљих, него што је био Сарајевски атентат. Ти узроци су се, без сумње, стварали током неколико деценија, имали своја изворишта у посебним потребама, проблемима и интересима, а били без значајнијих суштинских веза са Србијом. Преуређењем Монархије (1867) у сложу државну заједницу од два равноправна дела, Аустрије и Мађарске, већ на самом почетку створен је „ривалитет“ између аустријске и мађарске аристократије. Прожети национализмом и

својим традиционалним схватањима националних интереса, Аустријанци и Мађари су се често и жестоко сукобљавали, при чему су ови други претили и „одвајање“ од Беча. Унутрашње политичке прилике у Монархији, на почетку 20. века, овако је оценио и сам Франц Фердинанд (1863-1914): „У Монархији се све више и брже заостравају сукоби. У Мађарској ...на застрашујући начин преважу сепаратистичке тежње. Такође, у нижим слојевима становништва, посебно међу радницима, терен освајају рушилачке социјалистичке идеје...“ Очигледно, на делу је била велика унутрашња криза, која је из године у годину постајала све дубља, па су национални покрети наговештавали реалну могућност распада древне државе Хабзбурга.

Аустроугарска је стајала лоше и на спољнополитичком плану. Сем тежине односа са суседном Русијом због сукоба интереса на Балкану, она је имала проблем и са Немачким Рајхом који је, иако њен савезник од 1879, деценијама радио на томе да је учини својим „сателитом“. Ту треба поменути и присуство Италије, свог савезника од 1883, која је одувек настојала да припоји највећи део источне обале Јадранског мора. Смештена између те три силе, Монархија је геополитички била у некој врсти „ограђеног простора“, без довољно снаге да се такмичи у привредној и војној моћи.

Немачка стратегија према Србији

Упркос поменутом ривалству, аустријску и мађарску аристократију ипак је повезивао један интерес, спасавање Монархије. Начин тог спасавања пронађен је у ширењу свог суверенитета и утицајних сфера на рачун других држава. У датим међународним околностима, једину праву могућност за такву политику „виделе“ су на Балкану, где је током 19. века настао низ малих и неразвијених држава. Први објект такве политике била је Србија. То остварење намераване балканске политике, где се скривала и од раније позната аустроугарска „рачуница“ из времена владавине краља Милана и његовог сина Александра, одмах је наишло на препреке. Једна од њих се налазила на Сави и Дунаву. С тим у вези, веома занимљиво тумачење тадашње аустроугарске спољне политике дао је гроф Александар Хојод, који каже: „Напетости у нашим односима са Србијом почињу од убиства Александра Обреновића и доласка на власт Петра Првог Карађорђевића... Аустроугарска је своје односе са Србијом дуго заснивала насупрот жељама српског народа, опредељујући се за личне везе са династијом... Ова политика је постала немогућа од тренутка када је у Београду на власт дошао монарх који је постао популаран у народу, а посебно у војсци... Посавску краљевину за нас треба везати привредним средствима... Постојала је и могућност радикалног решења, анексијом Србије, али овакав потез није одговарао. Било је спорно да ли би Русија била предусретљива да нам дозволи да уништим Србију... Исходом балканског рата, настала је неиздржива ситуација. Србија је удвостручила територије и постала снажна војна сила... У Србији и аустроугарским областима насељеним Ју-

Српски војници на положају за одбрану

гословенима, порасло је уверење да предстоји слом Аустроугарске...". Излаз је тражен у погодној прилици за рат са Србијом.

Мада је око две деценије била под хегемонијом Аустроугарске, Србија се после Мајског преврата (1903) брзо, снажно и одлучно осамосталила, политички ослонила на Русију, а финансијски и у погледу наоружавања на Француску, чиме је показала да представља јаку „чињеницу“ која ремети аустроугарске планове на Балкану. Како је пропао покушај да Царинским ратом (почео 1906) да оствари потчињавање Србије, Беч је током лета 1908. створио план за уништење те мале државице, деобом њених територија између себе и Бугарске. Но, пошто се у томе сударио са Русијом, морао се јаче ослањати на Берлин, што је Рајху омогућавало да од Аустроугарске створи средство у политици према југоистоку Европе и чвршће је веже за рат са три силе Антанте. Мађарска је имала дружичје виђење решења проблема Србије. Најкраће речено, њу је требало „такo умањити, да се део њених територија подели суседима, а остатак, привидно независан, стави под протекторат Аустроугарске“. Према програму из 1908, Монархија је у балканској политици планирала два корака: анексију Босне и Херцеговине и уништење Србије. Први је брзо остварен те године, а други се показао као нерешив проблем.

Србија је за Немачки Рајх уопште, па и у лето 1914, била занимљива само у склопу остваривања немачких гигантских опште-европских и светских планова. По тој концепцији, Аустроугарска је морала бити део „сређне Европе“, или чврсто везана за Рајх као савезничка држава ограниченог суверенитета, или као „конфедерација“. Због своје тежње ка стварању огромне и сложене империје, чије би средиште био Немачки Рајх, територијално протиснут у Европи, Немачка је против себе изазвала велике европске силе – Велику Британију, Француску и Русију (касније и САД), које су образовале коалицију Антанте, са циљем да бране своје интересе и позиције. Тако је већ на границама Рајха, настала велика препрека. Берлин је процењивао да је Рајх довољно спреман и да може до-

бити рат против Француске и Русије заједно, а можда и против Велике Британије. Рачунали су и на Аустроугарску, којом би Немачка проширила свој базични стратегијски простор, увећала људство и ту државу чвршће везала за себе. Да би се то постигло, било је неопходно да општи рат почне око неког питања које је изузетно важно за Аустроугарску, да се она прва нађе у ратном сукобу, а онда моћни Рајх свој улазак у рат „оправда савезничком обавезом“. Немачка

стратегија се сводила само на три става: први, наћи тренутак који је за њу најприхватљивији у односу на силе Антанте; други, наћи разлог којим би Аустроугарска била увучена у рат; трећи, наћи повод да се Велика Британија „уздржи од мешања у сукоб“.

Немачки цар Вилхелм Други, стално је хушкао цара Фрању Јосифа за обрачун са Србијом. Са Конрадодом фон Хецендорфом, шефом Генералштаба Аустроугарске, договарао је напад на Србију (1913), која му за то није давала никакав повод. Нешто касније, немачки цар је додао: „Ако би Срби одбили да се припитоме... требало би употребити силу, јер, кад Његово Величанство, цар Фрања Јосиф тражи штогод, српска влада има само да се покори, а ако то неће, треба бомбардовати Београд“. И тако, чекао се само добар изговор за почетак рата.

Сарајевски атентат

Убиство престолонаследника Фрање Фердинанда и његове жене Софије у Сарајеву, на Видовдан 28. јуна 1914, извршено од стране омладина и националног револуционара Гаврила Принципа (1894-1918), било је дуго чекана прилика и изговор за почетак великих ратних сукоба. Од тада су надлежни у Берлину и Бечу журно радили на стварању услова за почетак рата, како би Немачка „муњевитим ратом“ најпре тукла Француску, а онда и Русију, пре уласка Британије у ратни сукоб.

После извршеног атентата, истрага је брзо открила да је постојао шири круг организатора и сарадника за извршење тог дела, па је оптужено 25 лица. Већина су по националности били Срби, православно, аустроугарски држављани, припадници револуционарне организације „Млада Босна“. Утврђено је да су у Београду били повезани с избеглићем из Босне Миланом Цигановићем, уз помоћ мајора српске војске Војислава Танкосића добили оружје, а преко веза „Народне одбране“ и неких српских официра („црнорукци“) тајно пребачени у Босну. Чињенице говоре да су атентатори били народни револуционари, родољуби, припадници „Младе Босне“ и

идеалисти, под знатним утицајем анархистичких идеја.

Гаврило Принцип јесте атентатор, али није био терориста. Био је припадник илегалне револуционарне организације „Млада Босна“, па с правом може да стоји – револуционар. У складу с идеологијом оног времена, могао би се назвати и „анархистом“. Но, назвати Гаврила Принципа терористом, а Сарајевски атентат видети као „окидач“ за Први светски рат, значи пуцањ у истину. Превише је доказа да је атентат као дело револуционарне српске омладине, перфидно злоупотребљено од Аустроугарске, која је по свом плану и налогу Немачке, осветнички насрнула на Србију. Страхоте које је Први светски рат донео народима Европе толико су велике и болне, да су актери за избијање сукоба сву кривицу пребацили на супротну страну.

Жеља да се сазна права истина, инспирисала је велики број историчара и научника, који су с тим у вези написали многа дела. Разуме се, неки од њих су се ставили на страну Централних сила. Па тако, професор модерне историје у Бирмингему, Ремон Бизли, у књизи „Пут пропасти Европе од 1890-1914“, посебно се устремљивао на Русију и Србију. По њему, Русија је крива што је „Србију пригрлила гвозденом руком“, а Србија „својом иредентистичком политиком годинама претила опстанку Монархије и стварно спремала сарајевски догађај... Она није спречила атентаторе да пређу преко границе Србије...“.

И поред све упорности истражних органа да открију траг који би доказао, да су у атентат били уплетени меродавни органи и личности из Србије, то им није пошло за руком. Високи службеник Беча, Фридрих фон Визнер, 13. јула је телеграфисао: „...Истрага није могла доказати учешће српске владе у атентату, његовој припреми и у обезбеђивању оружја... па чак нема места ни за сумњу“. Званична Србија је изразила жаљење, осудила атентат на Фердинанда, те вечери прекинула све видовданске свечаности и наредила шестонедељну дворску жалост. Међутим, да је било места црним слутњама, показали су већ први чланци у аустроугарској штампи. Аустроугарски посланик у Београду, Вилхелм Шторк, послао је 30 јуна овакав напис: „На улицама и кафанама се ликује због наше несреће и она се означава као Божији прст и оправдана казна за све лоше што је Аустроугарска већ учинила Србији... Сада мора бити стављена песница на сто, пошто српска влада разуме само такав говор“.

Ултиматум Србији

Једноставно и брзо, Немачка и Аустроугарска су постигле сагласност. Фрања је био међу најратоборнијим људима у врху своје државе. Министар Леон Билински је касније писао: „Фрања је човек за рат... Он је желео рат и годинама раније“. Зачуђује да су неки медији у Србији, почетком ове године, као „откриће“ пренели вест да је пронађено „писмо Билинског упућено Поћореку, 13 месеци пре атентата“, где му он каже да „повод за рат против Србије треба измислити“. Тај документ је историчарима одавно познат. После свега што се тада збивало, Вилхелм Други је 30 јуна био сасвим конкретан: „Сад или никад“. Фрања Јосиф и његов министар спољних

послова Леополд Бертхолд, настављајући драматизацију ситуације, истицали су: „Београдске интриге су неуздживе“, „Учинити крај Србијиним опасним и безобзирним настојањима“, „Житно решити српско питање“, „За Монархију се поставља питање опстанка, ако за злочин не казни и уништи Србију“, „Немачка ће подржати Монархију колико је дуга и широка“.

У престоницама сила Антанте, атентат у Сарајеву је схваћен као могући узок нове балканске кризе. Када је око 20. јула све указивало да ће Аустроугарска заострити кризу око Србије, то је за силе Антанте био знак да треба спречити успех тог покушаја. Аустроугарска и Немачка су имале у виду две могућности сукоба: рат Аустроугарске против Србије (локални рат), или рат Централних сила против Антанте, тј. европски, односно, светски рат. Прву могућност су у Бечу сматрали најпожељнијом, а у Берлину само толико добром, што би аустроугарско „мрвљење Србије“ изазвало трвење у блоку Антанте. Рајх је сматрао да рат Аустроугарске против Србије треба да буде „варница“ која треба да му створи могућност да „скрши и разбије Антанту“. За Беч је било важно да све силе мирно посматрају кад царско-крављевске трупе марширају према југу, а за Берлин, да му на мегдану остану само Француска и Русија, а ван сукоба остане Британија. Сагласно тим тактизирањима, све је договорено на седници Заједничког министарског савета 7. јула 1914, на којој је одлучено да се иде у рат.

Из документа министара и команданата војних снага, под видом „стратешки нужне исправке граница“, планирано је да се изврши анексија Мачве и Београда са околином, односно, целог Посавља. Значајне територије предвиђене су за Румунију, Бугарску, Грчку и Црну Гору, под условом да се „понашају у складу с аустроугарским потребама“. Ради се, дакле, о трајном територијалном умањењу Србије.

Рачнице Берлина

Да би међународне околности биле што повољније за Немачку, Берлин је рачунао да одговорност за рат некако пребаца на Русију, а потом на Француску. Ценио је да то може бити двоструко корисно: да се оптуже Руси да, одбраном Србије, бацају Европу у вртлог оружаног сукоба, Британији пружи „изговор“ за неулазак у рат, а онда, манипулишући немачком јавношћу, изврше свеукупне припреме за војне сукобе великих размера. Да би се то остварило, прављене су овакве рачунице: Русија мора да „потегне оружје“ због аустроугарског напада на Србију „њену заштитницу“, а за Немачку је довољно да сачека руски проглас о мобилизацији, оптужи Русију за „нападачке намере“ и да јој објави рат. По логици ствари, та објава рата треба да натера Француску на спровођење мобилизације, што је довољно да и њој објави рат.

У припреми објаве рата двеју царевина, Аустроугарска је најоштрије, најтеже и најбруталније нападала Србију. Из Београда је само штампа оштрије одговарала на оптужбе. Дипломатије Немачке и Аустроугарске опрезно и систематски су припремале обрачун са Србијом, тежећи да је морално и политички дискредитују у европским престоницама. Реч је о подмуклом и прикривеном пропагандном рату, заснова-

100 ГОДИНА ОД ВЕЛИКОГ РАТА

Први светски рат имао је погубне последице по човечанство

ном на тешким оптужбама да Србија „представља револуционарно гнездо“, из кога се угрожавају мир и цивилизацијске тековине Европе. Наравно, ширене су и тезе о Србији као „претходници“ панславизма и оруђа потајног учвршћивања руске хегемоније на Балкану. Рађено је то по оној познатој логици, да оног кога си решио да уништиш, најпре треба да га оцрниш. Све је добијало размере анатеме која је бацана не само на једну државу, већ на цео један народ.

Јули 1914. протицао је у „атмосфери летњих одмора“. Одлучујући људи у Монархији и Рајху – оба цара, министри, команданти и високи чиновници, отишли су на годишњи одмор, а штампа „примирила“ нападе на Србију. Када се посланик, барон Гизл вратио на посао у Београд, изгледало је да је Монархија одустала од прекида односа са Србијом. У стварности, то је био само привид. Реч је била о заваривању које је било део стратегије пред објаву рата. У Немачкој су сматрали да је стратегијско изненађење главни предуслов за победоносни војни поход на Русију и Француску. Берлински стратези су планирали да „изненадним нападом преко Белгије баце на колена Француску“, а онда брзим прегруписавањем снага „задају разарајући ударац Русији“. Све је то требало обавити пре него што Британија створи услове да у Европу пребаца своје војне снаге.

Уз опширну оптужбу Србије, да се „идеја о атентату родила у Београду, да су оружје и муницију дали официри и чиновници чланови Народне одбране, те да су пребацивања у Босну извеле старешине српске пограничне службе“, Аустроугарски ултиматум је био изнесен у десет тачака. Он је тежио да дубоко понизи Србију. Тачком 5. и 6. требало је створити „отворе“ кроз које би Монархија и суштински нарушила независност Србије. Када јој је уручен Ултиматум, српска влада се састала исте вечери, проучила тај документ и закључила да „не остаје ништа друго него да се гине“. Српска влада је већ 25. јула пренела своје седиште у Ниш, наредила евакуацију Београда и објавила Проглас о мобилизацији. У уторак, 28. јула, у Ниш је стигла можда најнеобичнија објава рата – обичним телеграмом. У нишкој кафани „Европа“, за време ручка, Пашић је при-

мио телеграм. Пошто је прочитао његов садржај, он се подигао и обратио присутнима: „Аустроугарска нам је објавила рат. Наша ствар је праведна. Бог ће нам помоћи“.

Симбол жртве и страдања

Са временске дистанце од 100 година, сваки онај, ко на било који начин покушава да ослободи Немце и Аустроугаре од кривице за избијање Првог светског рата, најблаже речено, говори неистину и има сумњиве намере. Ништа нема толику снагу као истинит документ. Архив је чувар памћења, извориште поузданих сазнања о прошлости. Историја се догодила и она се не може мењати и глатчати. Могу се мењати само њена тумачења. Архиви и историчари су, без сумње, увек опасни за политику, која покушава да наметне своју верзију. Обележавање овог догађаја у Србији, питање је државне стратегије. У делу јавности има мишљења да није потребно доказивати шта је Србија била у том рату, већ „себи објаснити“ шта је за њу био тај рат. Такав однос одражава потпуно одсуство разумевања опасности која се крије из стварања атмосфере у којој је могуће преовлађивање мишљења да је Србија организовала Сарајевски атентат и главни кривац за избијање тог рата, што је тумачење без икаквог историјског основа.

У смислу симболике, неуверљиво звучи садржај планиране манифестације која ће се током ове године одржати у Сарајеву (подизање споменика Францу Фердинанду, снимање филма о његовом доласку у Сарајево, наступ Бечке филхармоније, долазак високих политичких званичника из иностранства и др.). Ових дана, припремајући се за евентуални Научни скуп у Сарајеву, Арнолд Зупан, председник Аустријске академије наука, покушава да укаже на корене „међусобне нетрпељивости између германских и словенских народа“. При томе, он избегава да директно одговори на питање – да ли Србија има разлога да „стрепи“ да се „накнадно“ прогласи „кривцем“ за избијање тог рата у коме је погинуло око 15 милиона људи. Нема никакве дилеме, Велики рат је почео нападом на Србију, па је она симбол жртве и страдања у њему.

Прва Библијска енциклопедија на српском језику

ШТИВО ЗА СВАКОГА

Протођакон Радомир Ракић, БИБЛИЈСКА ЕНЦИКЛОПЕДИЈА,
I - II, стр. 600 и 632, Духовна академија, Србиње-Фоча 2004.

Године 2004. изашла је Библијска енциклопедија протођакон Радомира Ракића, лектора Богословског факултета Српске православне цркве у Београду (који се налази у Општини Палилула, значи нашег суграђанина) и предавача Новог завета на Духовној академији у Србињу (Фочи), као и званичног преводиоца Светог архијерејског синода у Српској патријархији.

Први том обухвата одреднице од слова А до слова Л, на укупно 586 страна (остало литература), а други том – 632 стране од слова Љ до Ш, енциклопедијског формата, двостручно. Оба тома су снабдевана са по четири географске карте Палестине и древног света, док су кроз књиге донети дијаграми, графички прикази, скице и најнеопходније илустрације. На овом делу, каквог до сада није било на српском језику, протођакон Радомир Ракић је радио пуних десет година, а узор су му биле најбоље светске библијске енциклопедије. Коришћена је руска енциклопедија архимандрита Никифора с краја 19. века, која је поново штампана у Москви 1992. године. Од немачких дела коришћен је Библијски лексикон Франца Ринекера (Lexikon zur Bibel, Вупертал, седамнаесто издање 1987), затим велики Брокхаусов 6-томни Библијски лексикон (P. Brockhaus, Das grosse Bibellexikon). Од енглеских дела аутору је нарочито помогао Harper's Bible Dictionary (San Francisco 1985), као и илустрована енциклопедија (The Illustrated Bible Dictionary, Vols, 1-3, Лондон 1980). Коришћена су и друга енциклопедијска дела, лексикони, атласи, као и приручници уз Стари и Нови завет.

Структура одредница је следећа: назив, затим је у првој загради то исто исписано јеврејском графичком, да би у другој загради стајала латинична транслитерација – правилно читање и, најзад, превод речи на српски, донет курзивом. Овај превод је веома значајан, јер семитске имена и називи увек имају своје значење. Уколико је обрађена новозаветна личност или појам, у првој загради наводи се то име или појам на грчком језику, такође уз значење у наредној загради.

Уколико постоји више лица са истим именом, наведени су по тачкама, уз педантно цитирање места где се наведено име спомиње у Светом писму, а понекад је и више таквих референци (нпр. Захарија има у Библији 33). Код географских места изнети су подаци када и ко је вршио археолошка истраживања односно локације, резултати тих истраживања, и сл. Уколико то место више не постоји у Палестини (данашњи Израел и Јордан), описане су археолошке претпоставке где би га данас требало тражити.

Објашњене су личности и места које се наводе у девтероканонским књигама, на пример у књигама Макавејским или код Је-

здре, Товита и др. Код Макавејских књига коришћен је превод Преосвећеног Епископа Атанасија Јевтића (Требиње 1995). Поједине значајније библијске личности су обрађене веома опширно како би се могла стећи потпуна слика о њима (нпр. Мојсије, Исаија, Јеремија, Илија, Јован Крститељ, Матеј, Петар, Павле, Саул ...). Аутор пише и о ванбиблијским личностима или догађајима, или локацијама (нпр. Рас Шамра, Елба, Наг Хамади...), износи династије фараона, Селевкида, Птолемејаца и др.

Стари завет је навођен према Даничићевом преводу, а Нови завет према преводу Комисије Светог архијерејског синода Српске православне цркве из 1984. г. Понегде је истакнуто како су поједини појам превели Емилијан Чарнић или Вук Караџић. И што је било најтеже, савесно се наводе како поједина имена гласе у Библији на српском језику, а то читање одступа од масовског читања (нпр. стоји Озило, а треба Узило). Иначе, аутор је свуда наводио одреднице према источном начину читања вите и ите, тзв. витаизам, па тако имамо: Витлејем а не Бетлехем, Хеврон а не Хеброн, Тавор а не Табор, Кесарија, а не Цезареја, Ириод а не Херод, Језекиљ а не Хезекиел итд.).

Издавач Библијске енциклопедије је Духовна академија Светог Василија Острошког (данас Богословски факултет) у Србињу - Фочи). Рецензент овог значајног дела за савремено српско библијско богословље је др Мирко Томасовић, ванредни професор при катедри Новог завета Духовне академије св. Василија Острошког у Србињу, док је стручни сарадник, посебно за јеврејски слог и његову транслитерацију, др Илија Томић, доцент на Богословском факултету Српске православне цркве у Београду.

Писац Енциклопедије, првог дела те врсте у нас, и зацело небивалог опуса међу црквама на простору претходне Југославије, као ни у ближој околини, рођен је 1938. г. у ваљевском крају; завршио је Призренску богословију 1958. и Богословски факултет у Београду 1962, као и Филолошки факултета Београдског универзитета 1965.г. После постдипломских студија на Старокатоличком факултету у Берну и у Женеви, ради у Патријаршији српској, а на Богословском факултету у Београду делао је (до 2005) пуних 14 академских година као лектор енглеског језика. Сада предаје у Србињу (Република Српска). Одлуком Универзитетског Већа од 14. јула 2005. и Савета од 6. фебруара о.г. проф. Ракић је носиолац титуле почасног доктора на Сарајевском универзитету.

др Димитрије Калезић

НЕУМОРНИ СТВАРАЛАЦ

Протођакон Радомир Ракић говори немачки, енглески и руски језик са којих преводи богословску литературу.

Од 1975. до 1983. г. био је уредник „Православља“, да би овај лист у својству главног и одговорног уредника поново водио од 1998. до 2002. г. Од 1974. до 1975. био је уредник „Гласника“, службеног листа Српске цркве. Дуго времена је обављао дужност секретара верско-научног часописа „Теолошки погледи“ (1968-1989). Од 1969. до 1984. г. био је секретар Комисије за исправку Вуковог превода Новог завета, који је објављен као званични, ауторитативни превод Српске цркве 1984. г. Члан је Удружења новинара Србије, а од 25. октобра 2006. и Удружења књижевника Србије.

Ракић је представљао Српску православну цркву на многим међуцрквеним и међународним скуповима, семинама, конференцијама и скупштинама (Бугарска, Грчка, Аустрија, Немачка, Швајцарска, Енглеска, Мађарска, Белгија, Холандија и др.), да би, по службеном положају, неговао сарадњу са Светским саветом цркава у Женеви и са западним црквама. Тако је, као делегат Српске цркве, учествовао на скупштинама Савета цркава у Најробију (Кенија) 1975. и у Канбери (Аустралија) 1991. г. Са рефератом је учествовао на прослави стогодишњице (старокатоличке) Утрехтске уније у Холандији 1989. г. У Пратњи блаженопоч. патријарха Германа присуствовао је свечаностима 25-годишњице Светског савета цркава у Женеви (1948-1973), а са епископом жичким Стефаном започео је пројект финансијске помоћи Српској цркви од стране Светског савета цркава и западних цркава новопланираној згради Богословског факултета у Београду, на једном скупу овога тела у Ивердону (Швајцарска) 1980. г. Организовао је десетак међуцрквених или међуправославних теолошких конференција (махом мисијске природе) на просторима претходне Југославије. Као секретар митрополита добро-босанског Николаја, с другим члановима Међурелигијског већа БиХ (основано 1997. г.) остварио је више службених путовања у стране земље ради разговора о новонасталом стању у тој области и пружања стварне слике у свету (Брисел, Токио, Њујорк-Вашингтон – 1998; Аман 1999; Брисел 2006).

Пише:
мр сц. др
Часлав
Антић

Какве компликације могу да изазову проблеми на вратним артерија

КАРОТИДНА БОЛЕСТ

(Stenosis arterije karotis interna-сужење унутрашње вратне артерије. Oclusio art. carotis int.-запушена унутрашња артерија врата).

Артерије које доносе крв и исхрањују мозак су каротидне (артерије врата) и вертебралне (кичмене). Заједничка каротидна артерија (a. carotis comunis) је паран крвни суд који на десној страни настаје из сплета кичменопазушних артерија, а на левој се одваја директно из лука аорте. Ова артерија се пружа навише и у висини горњег дела грљана рачва се у две завршне гране, спољашњу и унутрашњу каротидну (вратну). Унутрашња каротидна артерија је кључни крвни суд који улази у лобању и даљим урањањем даје крвне судове који исхрањују мождано ткиво. Спољашња каротидна артерија снабдева крвљу и исхрањује структуру лица и дела главе.

Симптоми утиру пут лечењу

Атеросклеротичне промене (стварање плака) најпре започињу на каротидној рачви заједничке артерије врата (a. carotis comunis) и на том месту процес је најизраженији. Оклусивна каротидна болест је дуготрајан и прогресиван процес без симптома, све док атеросклеротске наслаг (плак) не опструира (затвори) 50 до 70 одсто лумена крвног суда. Први симптоми болести јављају се у виду осећаја нестабилности, вртоглавице, зујања у ушима, осећаја пропадања и сл. Ови знаци настају као последица смањеног допремања кисеоника путем крви за исхрану ткива мозга.

Транзиторни исхемијски атак (ТИК) је кратка епизода неуролошке дисфункције која траје неколико минута, максимално до једног сата. Проузрокована је краткотрајним недовољним снабдевањем кисеоником и глукозом појединих делова мозга а и мрежњаче ока. Може да се манифестује истим симптомима као и

мождани удар, с тим да је за ТИА карактеристично нагло смањење видне оштрине. Симптоми трају од неколико минута до неколико сати, а затим нестају. Особа која ове симптоме доживи, неопходно је да потражи лекарску помоћ јер се никада не зна да ли ће ТИА да прерасте у мождани удар.

Симптоми најаве можданог удара испољавају се у виду неуролошких поремећаја који трају кратко, а затим се спонтано и у потпуности повлаче. Сметње се огледају у пролазној слабости функције једне стране тела. Губитак осећаја на једном или оба екстремитета (ноге или руке). Може, на не-

колико минута, доћи до осећаја трњења, одузетости, сметњи у координацији покрета, неспретног хода и слично. Те знаке прати и поремећај говора који није могућ или је нејасан, поремећај вида на једном оку, када долази до сужавања видног поља или потпуног замрачења вида. Психички испади, тј. поремећај свести, могу да прате ово стање. Изненадна појава вртоглавице, праћене нагоном за повраћањем, као и главобољом, посебно у потиљачном делу, део су комплекса симптома.

Постављање дијагнозе и лечење

Савремена медицина заснива се на благовременом дијагностиковању и лечењу каротидне болести.

На страни сужене артерије стетоскопом се јасно чује оштар систолни шум који је у ритму рад срца. Па ипак сигурна дијагноза успоставља се утврђивањем степена сужења применом више медицинско-техничких метода (колор доплер сонографија - ултразвучна метода, ангиографија - путем контраста, компјутеризована томографија (СТ), магнетна резонанца мозга, итд).

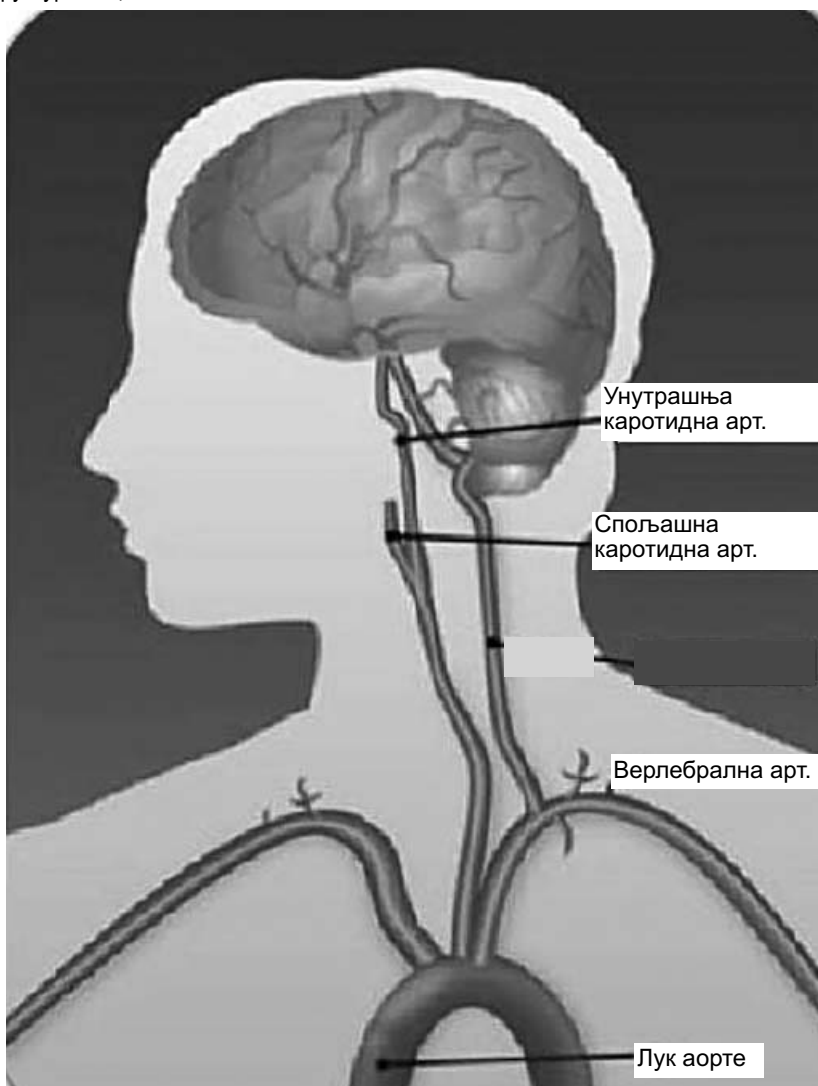
Најбољи начин превенције и ублажавања напредовања болести је умерен и здрав стил и темпо живота. Неопходно је смањити телесну тежину, повећати физич-

ку активност, престати са пушењем, свести на минимум унос алкохола (једно пиће дневно за жене, два за мушкарце), одржавати у границама нормале крвни притисак и шећер у крви.

Уколико су триглицериди и холестерол изнад дозвољених вредности, препоручује се дијетални режим исхране у року од три месеца. Свакодневна исхрана треба да буде са мало соли, богата незасићеним мастима, воћем и поврћем, плавом морском рибом. Примена аспирина 100 мг дневно или кардиопирина смањује могућност агрегације тромбоцита и стварање крвних угушака који могу запушити крвни суд, па је корисно узимати га.

Озбиљнија сужења каротидних артерија захтевају хируршки приступ. Операција каротида се ради кад се дијагностиком утврди да је 90 одсто лумена артерије зачепљено атеросклеротским плаком. Стеноза каротида може се лечити и постављањем стента.

Путем каротидних артерија исхрањује се мозак

Мали савети велика корист

УКУСНИ МЕЛЕМ ЗА ЛЕЧЕЊЕ ЧИРА НА ЖЕЛУЦУ

Самелјите по 500 г ораха, сувог грожђа и сувих кајсија. Додајте један лимун, самлевен са кором, али без коштица. Додајте и 500 г меда. Узимајте на 30 минута пре јела по једну кашику ове смесе, три пута дневно, док се цела количина не потроши.

ОДЛИЧАН РУСКИ АРМИЈСКИ ЛЕК ЗА ЧИР НА ЖЕЛУЦУ

Набавите 250 грама свежег бутера без конзерванса. Ставите га у теглу и прелијте са једном флашицом 25% алкохолног раствора прополиса који може да се купи у апотекама. Све добро измешајте. Ујутру наште срца поједите обавезно по једну кашику овог бутера. Током дана мажите га на хлеб и једите. Одлично лечи желудац, исцељује и чиреве на желуцу и дванаестопалачном цреву.

Војници руске Армије модификовали су овај лек на следећи начин: ујутру наште срца попију наискап чашицу вотке, одмах затим прогутују кашику бутера, и на крају изгрицају комадић прополиса.

ЈЕДНОСТАВАН И ЕФИКАСАН ЛЕК ПРОТИВ ПАРАДЕНТОЗЕ

Набавите сушени ђумбир у праху. Сипајте мало овог праха у уста и језиком га размажите по деснима. Ово радите после сваког јела, поготово кад нисте у могућности да одмах оперете зубе.

Обавезно користите ђумбир после прања зуба и увече пред спавање. Одлично дезинфикује слузокожу, чисти и учвршћује десни.

Имаћете знатно свежији дах, а ујутру вам десни неће крварити. Ово је ефикасан лек и за афте.

НАПИТАК ЗА БОДРОСТ (ЉУДМИЛЕ КИМ)

Увече треба исецкати две цвекле средње величине и прелити их са једним литром хладне воде. У то додати изрендани комадић ђумбира. Ујутру процедите, додајте меда по укусу, све добро измешајте и пијте до миле воље. Овај здрави напитац обезбеђује вам бодрост и добро расположење.

Из историје војног санитета

ОСНИВАЧ ВОЈНЕ БОЛНИЦЕ У НИШУ

Др Владан Ђорђевић (1844-1930), лекар, књижевник и историчар био је први школовани хирург у Србији. Завршио је медицину 1869. године у Бечу, а хирургију специјализовао 1881. године, такође у главном граду Аустрије. Оснивач је Српског лекарског друштва (1872), а био је члан Српске краљевске академије (1888-1892), секретар Уједињене омладине српске, председник београдске општине, министар просвете и привреде 1888. године. Доктор Владан Ђорђевић је од 1897. до 1900. године био председник српске владе и министар унутрашњих дела. Написао је историју српског војног санитета.

Током Првог српско-турког рата био је начелник санитета Моравско-тимочке војске. У Другом српско-турком рату био је начелник санитета. Врховне команде српске војске. Основао је и у почетку руководио Сталном војном болницом у Нишу 1878. године. После одлуке краља Александра Обреновића да се ожени Драгом Машин, поднео је оставку. Због наводног објављивања књиге „Крај једне династије“, 1906. године осуђен је на казну затвора.

Р. Бабић

Шта све тишти војне пензионере

ОД ЛЕКОВА ДО РАЗНИХ ПЕХОВА

На ово обраћање „Војном ветерану“ подстакла ме је садржина текста у броју 120. о питањима која су веома актуелна за активне и пензионисане припаднике наше војске. Текст под насловом „Отворено о проблемима војног здравства“ на страни бр. 16 само делимично обрађује проблеме са којима се ми војни пензионери а и активни припадници Војске Србије сусрећемо. Недостатак довољног броја стручних кадрова у војним здравственим установама довео је до тога да су ходници, тј. чекаонице препуни пацијентима.

Недостатак и дотрајалост неопходних здравствених апарата довели су до тога да се на поједина снимања чека 12 и више месеци.

С обзиром на то да војне апотеке не располажу у довољном броју и асортиману лекова, а да се само за одређене оверавају рецепти, намеће се питање какво је оправдање да тај лек баш мора да буде на позитивној листи, како би рецепт био оверен?

Како војни осигураник може да оствари здравствену заштиту, да се обрати лекару за помоћ ван свог места боравка, када добија одговор да не може бити примљен јер Дом здравља у унутрашњости нема

склопљени уговор са Министарством одбране. Када се војни осигураник, пак, обрати цивилном Дому здравља који има склопљени уговор са Министарством одбране, да би подигао преписани лек и тамошња апотека мора да има склопљени уговор. У противном лек неће добити, али ће му зато на одговарајући начин бити објашњено да је „странац“. Пре неколико месеци војни осигураник у источној Србији нашли су се у великом проблему управо због непредузимања одговарајућих мера.

Како пацијент да се понаша када од лекара-специјалиста који су га лечили и оперисали, а након болничког третмана при отпustu на кућно лечење, дали му јасна упутства које и какве радње у свакодневном животу сме или не сме да упражњава, како би постоперативни ток ишао у позитивном правцу? И када размисли како да то реши ангажовањем скромне пензије, надлежне службе му предложи да поднесе захтев. Пацијент тако и поступи и тек онда доживи непријатности. Наиме, чланови Више војнолекарске комисије који са пацијентом не проведу ни добрих пет минута, доносе решење којим се поднети захтев одбија и у образложењу напишу да је здравствено стање пацијента такво да му помоћ није потребна. Шта пацијент даље треба да уради, како да се понаша и коме да се обрати да би остварио своја основна грађанска права?

Неколико адвоката ми је предложило да поднесем тужбу, што је мени лично непријатно. Не могу да поверујем да је то једини начин за решавање проблема.

Неко је, не зна се на основу чега, донео пропис да пацијент након болничког лечења само прве године има право а на само један бањски третман, опоравак и рехабилитацију. Занимљиво је чиме се то објашњава.

О могућностима за решавање стамбеног питања више се ни шале не збијају. Када успете да добијете неког од чиновника у стамбеном органу на готово свако питање добијете одговор – не знам. Начин коначног решавања стамбеног питања путем кредита, то јест зајма, само је мртво слово на папиру, јер од 2005. године ни један поднети захтев по том основу није решаван. Иначе, тај начин за решавање је предвиђен важећим стамбеним правилником.

Све је више критичких коментара на важећу законску обавезу да војни пензионери плаћају порез на оружје. Тачно се зна под каквим условима су војна лица могла да дођу до поменитог оружја и да су те пиштоље носила као службено оружје, а платили их личним средствима. Припадници МУП-а не плаћају порез.

О закинутим војним пензијама од 2008. године за 11,06 одсто да и не говорим.

Као бивши активни официр Војске Србије желим да купим официрску сабљу. Али она је за наш стандард скупа. Стога произвођачима предлагам да мало коригују цене.

Немања Јовановић, Нови Београд

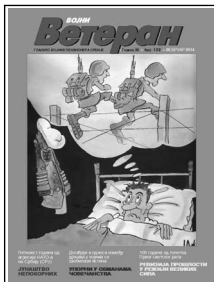

Интерно гласило
војних ветерана

ИЗДАВАЧ

Удружење војних пензионера Србије
Београд, Браће Југовића 19

ЗА ИЗДАВАЧА
Љубомир Драгањац

НАСЛОВНА
СТРАНА:

Никола Оташ

Година XII ■ Број 122 ■ Фебруар 2014.

ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК
Звонимир Пешић

ЛИКОВНО-ГРАФИЧКИ УРЕДНИК
Милен Чуљић

СТАЛНИ САРАДНИЦИ
Др Часлав Антић, Крсман Милошевић,
мр Александар Симоновски, Радисав
Ристић, Ранко Бабић, Будимир М.
Попадић, Никола Оташ
Душан Старчевић

ДОПИСНИЦИ
Добросав Алексић (Алексинац),
Ранко Бабић (Ниш), Предраг Добић
(Сремска Митровица), Радивоје
Здравковић (Подгорица),
Ило Михајловски (Чачак),
Будимир М. Попадић (Нови Сад),
мр Александар Симоновски (Крушевац),
Стеван Стојановић (Шабац),
Драгослав Ђорђевић (Крагујевац),
Јово Бенцун (Зајечар)

ФОТОГРАФИЈЕ У БРОЈУ
Будимир М. Попадић, М. Чуљић,
дописници и сарадници

УНОС ТЕКСТОВА
Редакција

ДИСТРИБУЦИЈА
Павле Лучић

Лист излази месечно.
Тираж: 3.000 примерака
Телефон-факс: 011/322-8076

ШТАМПА
Пан-пласт, Београд

Адреса, Београд, Браће Југовића 19

Ел. пошта: uvps.veteran@gmail.com
Сајт Удружења <http://www.uvps.rs/>

ISSN 1452-3809

СРП –
Каталогизација
у публикацији
Народна
библиотека
Србије Војни
ветеран ISSN
1452-3809

Адвокатске услуге за КВП

БЕСПЛАТНИ САВЕТИ И ПОВОЉНИЈЕ ОСТАЛЕ УСЛУГЕ

На основу уговора о пословној сарадњи закљученог са УВПС, адвокати:

***Ивана Ц. ЈОВАНОВИЋ**, из Београда, ул. Балканска бр. 18, локал 93 (ТЦ „Иванијум“), тел. 011/2644384 и 064/1735395; Клијенте прима: уторком: од 17.00-19.00 часова;

***Љиљана ЈАКОВЉЕВИЋ**, из Београда, ул. Чубурска бр.2, Занатски центар „Пејтон“, тел. 011/2446977 и 064/1427122; Клијенте прима понедељком, средом и четвртом: зими од 17.00 - 19.00 а лети од 18.00 -19.30;

***Гордана БУЧЕВАЦ СТЕФАНОВИЋ**, из Шапца, ул. Патријарха Павла бр. 10, тел. 015/314307 и 064/2328165; Клијенте прима: четвртом од 18.00 - 19.00 часова;

За потребе војних пензионера ови адвокати обављаће следеће правне послове: даваће бесплатне правне савете и пружаће све остале адвокатске услуге уз накнаду по важећој адвокатској тарифи умањеној за 20 одсто (адвокати Љиљана Јаковљевић и Гордана Бучевац Стефановић), односно 30 одсто (адвокат Ивана Јовановић). Редослед адвоката дат је по редоследу склапања уговора.

УСЛУГЕ ВЕЗАНЕ ЗА САХРАНУ ПРЕКО УДРУЖЕЊА

Уколико користите услуге у вези сахране преко Удружења војних пензионера Србије требало би да знате да услуге могу користити чланови УВПС, чланови њихових породица, као и сви остали војни осигураници.

Преко Удружења могу се добити комплетне услуге везане за сахрану:

- организација и заказивање термина за сахрану или кремацију,
- упис у матичну књигу умрлих,
- спроводница за пренос покојника,
- штампање посмртних плаката,
- продаја погребне опреме,
- превоз покојника,
- организација војних почести,
- помоћ око сређивања докумената пре и после сахране ради регулисања права чланова породице после смрти војног осигураника,
- бесплатан долазак у стан породице преминулог ради договора.

Све додатне информације могу се добити у месним и општинским организацијама УВПС, или директно на тел. 011/8333-142 и 011/6161-769; 064/1660-423 и 011/3181-812.

МЕЊАМ ДВОСОБАН СТАН

у Панчеву од 53 квм за једноособан у Београду, уз доплату. Стан је комплетно реновиран:
телефон 063/8484-326.

ПЕНЗИОНЕРСКО ЋОШЕ

Моја штедна књижица је као тавански угао. На њој је паучина.

Држава је стегла каиш, али на погрешним панталонама.

Пензија ми је слична испијању лимунaде. Стално се хватам за сламку.

Имам закрпе на оделу, а сад и пензију морам да крпим.

Када су цене у четвртој брзини, пензионери су – у рикверцу.

Душан Старчевић

ВЕОМА ПОВОЉНЕ СТОМАТОЛОШКЕ УСЛУГЕ ЗА ВОЈНЕ ПЕНЗИОНЕРЕ

У склопу сарадње са УВПС, Стоматолошка ординација „Президент М“, Звездара, Михаила Булгакова (бивша Душана Петровића Шанета) 46, са тимом искусних стручњака, војним пензионерима нуди бројне погодности:

Део услуга бесплатно – стоматолошки преглед, консултација и стручно мишљење,

Остале стоматолошке услуге (протезе, пломбе, надоградње и друго), уз значајне финансијске погодности – плаћање на рате или са попустом, у зависности од врсте услуге.

Доказани тим стручњака нуди **све стоматолошке услуге брзо, квалитетно и повољно.**

Телефони за контакт и информације: **011/342-7481, 063/214-800, 064/135-1487.**